SAMMANFATTNING

Programmet Kolarctic Crossborder Cooperation 2014-2020 (Kolarctic CBC 2014-2020) fortsätter och förstärker det gränsöverskridande samarbetet mellan länderna på Nordkalotten och i nordvästra Ryssland (se kartan på sida xx). Programmet bygger främst på erfarenheterna från det långvariga samarbetet mellan de deltagande länderna. Samarbetet har grundats på både bilaterala överenskommelser och multilaterala program. Programmet medfinansieras av Europeiska unionen från Europeiska grannskapsinstrumentet (ENI CBC), Finland, Norge, Ryssland och Sverige. Var och en av dessa har sin egen nationella och regionala finansiering. Finansiering ska ges till gemensamma projekt som verkar i linje med den strategi och de prioriteringar som har överenskommits gemensamt av de finska, svenska, norska och ryska partnerna.

Det övergripande målet med programmet är att främja en livskraftig ekonomi och en attraktiv region, där invånare och besökare njuter av den arktiska naturen och där naturresurserna används på ett hållbart sätt.

För att uppnå det övergripande målet är programmet uppdelat i två prioriterande områden som identifierar regionala styrkor och problem. De prioriterande områdena är följande:

1. En hållbar arktisk ekonomi, natur och miljö
2. Rörlighet för personer, varor och kunskap.

De prioriterande områdena bildar ramen för programmet och projektaktiviteterna och de är baserade på tre strategiska mål, som anges i riktlinjerna för programdokumentet 2014-2020 för ENI:s gränsöverskridande samarbete. De strategiska målen är följande: A. att främja ekonomisk och social utveckling i regioner på båda sidorna av de gemensamma gränserna, B. att möta gemensamma utmaningar inom miljö, folkhälsa, trygghet och säkerhet, C. att främja bättre villkor och former för att underlätta rörligheten för personer, varor och kapital.

De prioriterade områdena är också baserade på riktlinjerna för åtgärder som föreskrivs i konceptet för Ryska federationens gränsöverskridande samarbete. Dessa riktlinjer är (a) gränsöverskridande handel, (b) samarbete inom investeringsprojekt, (c) samarbete inom transport, logistik och kommunikation, (d) samarbete inom hållbar exploatering av naturresurser och miljöskydd, (e) samarbete inom brottsbekämpande verksamhet, (f) samarbete inom reglering av invandring och arbetsmarknaden, (g) samarbete inom forskning och vetenskap och kontakter mellan personer.

Programmet kommer att bidra till att uppfylla behoven i programområdet som har identifierats inom de prioriterande områdena genom att stödja projekt under följande tematiska mål:

1. Näringsliv och utveckling av små och medelstora företag (SMF)
2. Miljöskydd, minskning av klimatförändringarna och anpassning
3. Förbättrad tillgänglighet för regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra transport- och kommunikationsnät och -system
4. Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering

Främjande av lokala gränsöverskridande åtgärder mellan personer och stöd för utveckling, forskning, teknisk utveckling och innovation anses vara horisontella modaliteter. Tvärgående frågor, särskilt miljömässig hållbarhet och jämställdhet mellan könen kommer att främjas under hela programmets genomförande.

Det grundläggande kravet för att åtgärder ska finansieras är programmets gränsöverskridande mervärde jämfört med nationella strategier och stöd inom programområdet. Gemensam fokus för alla åtgärder som utförs med stöd av Kolarctic CBC-programmet ligger på internationalisering och gränsöverskridande samarbete i genomförandet av de prioriterande områdena. De strategiskt viktiga temana för varje år samt kriterierna för projekturval kommer att avspeglas i de årliga

planerna och riktlinjerna för ansökningsomgångarna. De årliga planerna ska även innehålla en specifikation av de finansieringsresurser som är tillgängliga för ansökningsomgången.

1. INTRODUKTION TILL PROGRAMMET

Kolarctic CBC-programmet 2014-2020 kompletterar de nationella gränsöverskridande aktiviteterna genom att fokusera på samarbete mellan EU-medlemsstaterna (Finland och Sverige) och Norge och Ryssland. Inom programmet Kolarctic CBC 2014-2020 deltar Norge som EES- och Schengenland och har samma status som EU-medlemsstaterna Finland och Sverige CBC är ett praktiskt genomförande av det strategiska partnerskapet mellan Europeiska unionen och Ryska federationen, eftersom gränser mellan Ryska federationen och EU-medlemsstaterna är lång.

Det nya Kolarctic CBC-programmet bidrar till att uppfylla målen med EU-Russia Common Spaces[5], målen med den nordliga dimensionen och Kirkenesdeklarationen från 1993 och 2013, som Barentssamarbetet är baserat på. Under toppmötet vid 20-årsjubileet i juni 2013 undertecknades en ny deklaration av premiärministrarna i Barentsregionen. Den nya deklarationen kommer att utgöra ramen för framtida samarbete.

Kolarctic CBC-programmet 2014-2020 har upprättats för EU-delen inom följande juridiska ram:

- kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 897/2014 av den 18 augusti 2014 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av program för gränsöverskridande samarbete (CBC IR)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 232/2014 av den 11 mars 2014 (ENI-förordningen)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget
- CBC Strategy/Programming document 2014-2020, med vägledande program 2014-2017.

Kolarctic CBC-programmet 2014-2020 för den ryska delen har upprättats följande juridiska ram:

- konceptet för Ryska federationens utrikespolitik
- strategin för social och ekonomisk utveckling i den nordvästra regionen i Ryska federationen fram till 2020
- strategin för utvecklingen av den arktiska zonen av Ryska federationen och skydd av den nationella säkerheten för perioden fram till 2020
- Federal lag om upphandling
- Ryska federationens skattelag
- Relativt dekret från Ryska federationens president och den ryska regeringen

Såsom understryks i CBC- riktlinjerna för programdokument är ett gränsöverskridande samarbete (CBC) vid EU:s yttre gränser en nyckelprioritet i både Europeiska grannskapspolitiken och EU:s strategiska partnerskap med Ryssland. CBC under Europeiska grannskapsinstrumentet (ENI) kommer att bygga på CBC under dess föregångare, ENPI.

När det gäller den ryska sidan är utvecklingen av det regionala och gränsöverskridande samarbetet enligt konceptet för Ryska federationens utrikespolitik en viktig reserv för de bilaterala förbindelserna med de aktuella länderna och regionerna på kommersiella och ekonomiska, humanitära och andra områden. Det gränsöverskridande samarbetet är viktigt för att stärka förtroendet och den ömsesidiga förståelsen mellan Ryska federationen och Europeiska unionen.

[5] http://eeas.europa.eu/russia/common_spaces/index_en.htm

Det gränsöverskridande samarbetet bygger på principer som fleråriga program, likvärdiga partnerskap och medfinansiering. Programmet är dessutom baserat på de erfarenheter och den bästa praxis som man har fått under dess föregångares genomförande, Kolarctic-grannskapsprogrammet under 2004-2006 och Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013. Som med de tidigare programmen bidrar Norge med nationell finansiering som motsvarar gemenskapsfinansieringen för norska projektaktiviteter.

I etableringen av det nuvarande gränsöverskridande samarbetet har programpartner från alla deltagande länder nått en gemensam överenskommelse om de gemensamma förvaltningsstrukturerna, de mål som eftersträvas och de aktiviteter som kan finansieras. Förberedelserna av programmet uppfattas som ett ömsesidigt åtagande på så sätt att de deltagande länderna samfällt lämnar in förslaget till gemensamt program som ska antas av de nationella regeringarna i de deltagande staterna och Europeiska kommissionen.

Programprocessen har genomförts i enlighet med den vägledning som har getts av Interact och EU, och i aktivt samarbete med den gemensamma programkommittén (JPC), som representeras av nationella och regionala medlemmar från varje deltagande land. Den gemensamma förvaltningsmyndigheten (JMA) för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013 och dess filialkontor i Norge, Ryssland och Sverige har samlat in och analyserat information baserat på samråd med regionala och nationella myndigheter, offentliga och privata organisationer och andra relevanta intressenter. En analys av styrka, svagheter, möjligheter och hot (SWOT) har gjorts i samarbete med och med aktivt engagemang av medlemmarna i den gemensamma programkommittén.

Grunden för den gemensamma gränsöverskridande utvecklingsstrategin för Kolarctic CBC-programmet är programområdets geografiska läge och ett väletablerat samarbete mellan regionerna. Programstrategin svarar på de utvecklingsbehov och möjligheter som har identifierats i SWOT-analysen av programområdet, samt i samråden med de regionala och nationella intressenterna. Kompatibiliteten med andra program och relevanta mål i de deltagande regionernas regionala strategiska program har tagits i beaktande. Programmets strategiska mål ska realiseras genom gemensamma aktiviteter inom fyra (4) utvalda tematiska mål och två (2) prioriterande områden. Den gemensamma visionen, hämtad från programstrategin, är följande: Kolarctic CBC-programområdet är ett blomstrande, miljövänligt område med en livskraftig ekonomi, rörlighet för personer, idéer och teknologier och där samarbete mellan människor är ett grundläggande värde.

En samstämmighet med Barentsarbetsgruppernas handlingsplaner samt Europeiska unionens och de deltagande ländernas arktiska strategier har beaktats vid framställningen av programinnehållet och de prioriterande områdena. Strategisk miljöbedömning (SEA) utvecklades i dialog mellan externa miljöexperter, den gemensamma förvaltningsmyndigheten, den gemensamma programkommittén och den bredare allmänheten via offentliga samråd och konsultationer, som har arrangerats i varje land. Utöver de offentliga samråden och konsultationerna publicerades det gemensamma operativa programmet (JOP) och SEA på webbplatsen www.kolarcticenpi.info, vilket gjorde utkasten till dokument mer lättillgängliga från hela programområdet. Återkoppling från offentliga samråd och konsultationer samt kommentarer som har tagits emot via Internet har beaktats och avspeglas i det slutgiltiga gemensamma operativa programmet.

Erfarenheter från tidigare CBC-program

EU:s CBC-program har genomförts gemensamt mellan regionerna norra Finland, Sverige, Norge och nordvästra Ryssland sedan 1996. Under programperioden 2007-2013 baserades samarbetet på Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet (ENPI), vilket tillät en regional administration av genomförandet av EU:s grannskapspolitik. Man har också fått erfarenhet från genomförandet av de europeiska territorialprogrammen och från ett äldre instrument, Tacis. Barents II A-programmet genomfördes 1996-1999 med en total finansiering på 36 miljoner euro och Kolarctic 2000-2006, ett underprogram till Interreg III A North, genomfördes med en finansiering som uppgick till 61,5 miljoner euro. Programmet Interreg III A North 2000-2004 bestod av tre underprogram, Kolarctic, North Calotte och Sápmi.

Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013 genomfördes inom ramen för Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet och på grundval av finansieringsavtalet mellan Ryska federationens regering och Europeiska gemenskapen om finansiering och genomförande av det gränsöverskridande samarbetsprogrammet ”Kolarctic” av den 18 november 2009. Trots att lanseringen av ENPI-programmet försenades kraftigt från starten av programperioden var genomförandet av programmet framgångsrikt och de möjligheter det gav till förmånstagarna nyttjades väl. Den totala budgeten för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013 med den förlängda perioden för programmets genomförande fram till slutet av 2015 var 95 062 241 euro. Det totala antalet finansierade projekt var 51, varav tre betraktades som "storskaliga projekt" med ett annorlunda ansökningsförfarande.

Erfarenheterna från genomförandet av Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013 ska till fullo användas till nytta för Kolarctic CBC-programmet 2014-2020. Resultaten och bästa praxis från Kolarctic ENPI CBC 2007-2013 nyttjas till kunskapsuppbyggnad genom evenemang och utbildning för projekt- och programintressenter och potentiella sökande, och därmed ska hållbarheten kunnandet hos expertisen inom gränsöverskridande samarbete vidmakthållas inom programområdet inför den nya programperioden 2014-2020.

Kompatibilitet med andra program och annan politik
Kompatibiliteten med befintliga strategier och befintlig politik har högt värde för Kolarctic CBC-programmet. Informationsutbyte och medvetenhet om de aktiviteter som stöds under andra initiativ ska säkerställas för att undvika överlappning.

Europeiska kommissionens riktlinjer för att möjliggöra synergieffekter mellan de program som finansieras av Europeiska unionen (2014) ska tas i beaktande inom ramen för programmet. Riktlinjerna är främst inriktade på Europeiska struktur- och investeringsfonderna, Horizon 2020 och andra forsknings-, innovations- och konkurrensrelaterade unionsprogram, men ideologin kan även anpassas till andra program[6].

Europa 2020 [7] är Europeiska unionens tioåriga tillväxt- och sysselsättningsstrategi som lanserades 2010. Den handlar om mer än att bara komma över den kris som våra ekonomier nu gradvis återhämtar sig ifrån. Den handlar också om att möta bristerna i vår tillväxtmodell och skapa förutsättningar för en smart, hållbar och inkluderande tillväxt.

Fem övergripande mål har ställts upp vilka EU ska uppnå fram till slutet av 2020. De omfattar sysselsättning, forskning och utveckling, klimat/energi, utbildning, kamp mot fattigdom och social utestängning.

Målen med strategin stöds också av sju "flaggskeppsinitiativ" som ger en ram genom vilken EU och nationella myndigheter ömsesidigt förstärker sitt arbete på områden som stöder Europa 2020-prioriteringarna, till exempel innovation, den digitala ekonomin, sysselsättning, ungdom, industripolitik, fattigdom och resurseffektivitet.

EU:s strategi för hållbar utveckling (SDS)[8] ger en enda, sammanhängande strategi för hur EU mer effektivt ska kunna leva upp till sitt långvariga åtagande om att möta utmaningarna med en hållbar utveckling. Den erkänner behovet av att gradvis förändra våra nuvarande inte hållbara konsumtions- och produktionsmönster och gå mot en bättre integrerad politisk strategi. Den bekräftar på nytt behovet av global solidaritet och erkänner vikten av att stärka vårt arbete med partner utanför EU, däribland de snabbt utvecklingsländerna som kommer att ha stor påverkan på den globala hållbara utvecklingen.

[6] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf
[7] http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/index_en.htm
[8] http://ec.europa.eu/environment/eussd/

Strategiskt partnerskap mellan Ryssland och EU[9]
Den nuvarande rättsliga grunden för samarbetet mellan EU och Ryssland är partnerskaps- och samarbetsavtalet (PCA) från 1994. År 2005 startade Ryssland och EU genomförandet av färdplaner för fyra av de gemensamma områdena (ekonomi, frihet, säkerhet och rättvisa, yttre säkerhet, inklusive krishantering och icke-spridning av kärnvapen, forskning och utbildning, inklusive kulturella aspekter). Partnerskapet för modernisering, som skapades 2010, har hamnat i fokus för det praktiska samarbetet inom olika relevanta områden.

Ryssland är EU:s tredje största handelspartner. EU är Rysslands viktigaste enskilda handelspartner.

EU och Ryssland samarbetar kring ett antal utmaningar av bilateralt och internationellt intresse, däribland klimatförändringar, narkotika- och människohandel, organiserad brottslighet, kampen mot terrorism, icke-spridning, fredsprocessen i Mellanöstern och Iran.

I samband med olika åsikter på 2014 års kris i Ukraina har de flesta av samarbetsprogrammen mellan Ryssland och EU ställts in på EU:s initiativ. Under de här omständigheterna är ett gränsöverskridande samarbete fortfarande ett nyckelinstrument för att återupprätta det ömsesidiga förtroendet och samarbetet mellan Ryssland och EU.

Förhållande mellan Norge och EU[10]
Norge anslöt sig till EES (Europeiska ekonomiska samarbetsområdet) 1994. EES-avtalet omfattar de flesta aspekter på dess relationer med EU inklusive EU:s inre marknad – alla relevanta lagar, utom de som rör jordbruk och fiske, gäller för Norge, EU:s myndigheter och program – Norge deltar i ett antal av dem, dock utan rösträtt, social och ekonomisk sammanhållning i EU/EES – Norge bidrar ekonomiskt, med regelbunden politisk dialog om utrikespolitiska frågor på minister- och expertnivå.

Norge är associerad medlem i Europas gränsfria Schengenområde och deltar till fullo i Dublinsystemet för hantering av asylansökningar.

Den nordliga dimensionen[11]
Den nordliga dimensionen (ND) är en gemensam politik mellan EU, Ryssland, Norge och Island, där Vitryssland deltar i praktiska samarbetsaktiviteter. Andra aktörer såsom internationella finansinstitut, regionråd, universitet och forskningscentra deltar också i den nordliga dimensionen. Kanada och USA deltar som observatörer. Den nordliga dimensionspolitiken initierades 1999 och förnyades 2006.

Politiken syftar till att ge en ram för att främja dialog och konkret samarbete – stärkt stabilitet och intensifierat ekonomiskt samarbete och främja ekonomisk integration, konkurrenskraft och hållbar utveckling i norra Europa. Gränsöverskridande samarbete är ett tvärgående tema som skapar värde på subregional och transnationell nivå. För att underlätta genomförandet av ND-projektet har fyra partnerskap etablerats för att hantera följande teman: miljö, folkhälsa och social välfärd, transport och logistik och kultur.

Barents euro-arktiska samarbete
Samarbetet i den euro-arktiska Barentsregionen (BEAR) lanserades 1993 när Sverige, Finland, Norge, Danmark, Island, Ryska federationen och Europeiska kommissionen undertecknade Kirkenesdeklarationen som etablerade Barentsrådet (BEAC) vid en utrikesministerkonferens i Kirkenes i Norge. Samtidigt undertecknade Barentsregionens landshövdingar och representanter för urbefolkningarna ett samarbetsprotokoll om upprättande av Barents regionråd (BRC). Barentssamarbetet lanserades därmed på två nivåer:

---

[9] http://eeas.europa.eu/russia/
[10] http://eeas.europa.eu/norway/index_en.htm
[11] http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15579&contentlan=2&culture=en-US

BEAC är ett forum för mellanstatligt samarbete medan BRC syftar till samarbete mellan de 13 regionerna i medlemsstaterna. Urbefolkningarna har en rådgivande roll i förhållande till båda råden. Det mellanregionala gränsöverskridande samarbetet och urbefolkningarnas ställning är också kännetecken som gör Barentssamarbetet unikt ur ett globalt perspektiv.[12]

Det övergripande målet med Barentsrådet (BEAC) är att främja stabilitet och hållbar utveckling i Barentsregionen, dvs. i de norra delarna av Finland, Norge, Ryssland och Sverige. Övriga medlemmar av Barentsrådet är Danmark, Island och EU.[13]

Ordförandeskapet i BEAC roterar vartannat år mellan Finland, Norge, Ryssland och Sverige. Norge och Norrbottens län i Sverige hade ordförandeskapet 2011-2013. I oktober 2013 togs ordförandeskapet över av Finland och regionen Arkhangelsk i Ryssland.

Det finska ordförandeskapet kommer att eftersträva en hållbar utveckling i Barentsregionen med följande prioriteringar: ekonomiskt samarbete inklusive transport och logistik, miljö och klimatförändringar och ungdomar.

Huvudprioriteringarna för Arkhangelsks ordförandeskap i BRC är industri- och företagsutveckling, olika transportsätt, tekniska innovationer, skapande av ett högteknologiskt kunskapskluster, miljörelaterade aktiviteter inom alla områden i Barentssamarbetet, ungdomars kompetens, gränsöverskridande vårdsamarbete, projekt inom kultur och idrott.

Barents internationella sekretariat (IBS)
Överenskommelsen om inrättande av ett internationellt sekretariat för Barents undertecknades vid det elfte BEAC-ministersammanträdet den 15 november 2007 i Rovaniemi i Finland. IBS har som mål att öka och säkra sammanhållningen och effektiviteten i Barentssamarbetet samt bistå vid rotationen vartannat år av de statliga och regionala ordförandena i deras uppgifter och garantera en sömlös kontinuitet i samarbetet.[14] Barents internationella sekretariat finns i Kirkenes i Norge.

---

[12] http://www.barentsinfo.fi/beac/docs/Barents_Cooperation_information_English_October_2013.pdf
[13] Finlands utrikesdepartement:
http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=288689&nodeid=48044&contentlan=2&culture=en-US
[14] http://www.beac.st/in-English/Barents-Euro-Arctic-Council/Contacts/International-Barents-Secretariat

Barents arbetsgrupper och aktiviteter[15]
Barentssamarbetet har arbetsgrupper på både nationell och regional nivå inom olika politiska områden. Ministerierna i den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i Barentsrådet kan också vara ordförande i de flesta euro-arktiska Barentsarbetsgrupper på nationell nivå. Det län som innehar ordförandeskapet i regionrådet är ordförande i de regionala Barentsarbetsgrupperna på regional nivå. Arbetsgrupperna på nationell och regional nivå har ett kontinuerligt samarbete.

Barentsrådets arbetsgrupper:
Arbetsgruppen för ekonomiskt samarbete (WGEC) har som mål att främja den ekonomiska utvecklingen av Barentsregionen genom samarbete mellan de inblandade länderna. WGEC strävar också efter att göra Barentsregionens ekonomiska potential mer känd i Europa och världen och underlätta handeln i allmänhet. Barentsnätverket för skogssektorn är en undergrupp till WGEC och de främsta målen för BFSTF är att skapa de nödvändiga villkoren för utvecklingen av skogs-, miljövårds- och träindustrin genom samarbete, ömsesidiga konkreta åtgärder, projekt och program inom Barentsregionens skogssektor.

Arbetsgruppen för miljön (WGE) har som mål att främja en hållbar och miljömässigt sund utveckling av den känsliga Barentsregionen. WGE inser att klimatförändringar, press på naturresurser, ökade miljörisker, miljöföroreningar och förlust av biologisk mångfald är de främsta miljöutmaningarna i Barentsregionen och kommer att fortsätta sitt arbete under sin tematiska undergrupp för naturskydd, undergruppen för undantag för utsatta ställen, undergruppen för vattenfrågor och undergruppen för en renare produktion och miljövänlig konsumtion. Särskild vikt läggs vid klimatfrågor och genomförandet av Barentsrådets handlingsplan för klimatförändringar i Barentsregionen.

Styrgruppen för Barentsregionens transportområdet (Beata) har som mål att stärka samarbetet för att skapa ett effektivt transportsystem i Barentsregionen som integrerar de olika transportmedlen. Samarbetet omfattar gränsövergångar, tullsamarbete, underhåll och rekonstruktion samt nya projekt för att förbättra infrastrukturen.

Den gemensamma kommittén för räddningssamarbete (JCRC) strävar efter att förbättra möjligheterna för räddningstjänsterna att samarbeta i beredskaps- och räddningsfrågor över länsgränser och nationella/federala gränser i Barentsregionen. Fokus ligger på vardagliga grundläggande nödsituationer, såsom trafikolyckor, skogsbränder, turismrelaterade olyckor, bränder i öppna stugor, översvämningar och ispluggar samt industriella och kemiska olyckor. En gemensam räddningsmanual för Barentsregionen har utvecklats för användning i nödsituationer.

Arbetsgruppen för tullar har som mål att utbyta information och förenkla tullförfarandena. Gruppen har legat på is sedan mars 2014.

Gemensamt euroarktiskt råd för Barentsregionen – Barents regionråds arbetsgrupper: Den gemensamma arbetsgruppen för hälsa och tillhörande sociala frågor (JWGHS) har som mål att förbättra folkhälsan och det sociala välbefinnandet för människor i Barentsregionen. JWGHS har ett nära samarbete med format och organisationer såsom partnerskapet för folkhälsa och socialt välbefinnande i den nordliga dimensionen (NDPHS) och Världshälsoorganisationen (WHO). JWGHS tar fram sitt eget hälsoprogram och sociala program för fyra år i taget. Det nuvarande programmet omfattar perioden 2012-2015. Programmets omfattning och prioriteringar är förebyggande och kontroll av smittsamma och ej smittsamma sjukdomar, minskning av livsstilsrelaterade riskfaktorer för att förbättra befolkningens hälsa och sociala situation, utvecklingen av primärvård, folkhälsa och socialtjänster.

Den gemensamma arbetsgruppen för utbildning och forskning (JWGER) har som mål att ytterligare stärka det gränsöverskridande samarbetet på områdena utbildning, forskning och innovation med de prioriterade uppgifterna att förbättra det akademiska utbytet och ett bredare utbud av internationella studieprogram, utveckla partnerskap med företag och industrier och

[15] http://www.beac.st/in-English/Barents-Euro-Arctic-Council/Working-Groups

uppnå synergieffekter med andra nätverk och samarbetsformer såsom Arktiska universitetet, Nordliga dimensionens institut, Arktiska rådet, Nordiska ministerrådet med flera.

Den gemensamma arbetsgruppen för energi (JWGE) har som mål att främja en hållbar exploatering, produktion, överföring och användning av energi i Barentsregionen. Särskilda prioriteringar är exempelvis främjande av aktiviteterna i fokuspunkterna för energi i Barentsregionen, effektivitetsförbättringar inom produktion, distribution och konsumtion av energi i Barentsregionen, främjande av användningen av bioenergi i nordvästra Ryssland.

Den gemensamma arbetsgruppen för kultur (JWGC) strävar efter att stärka de kulturella identiteterna i Barentsregionen, den mångkulturella dialogen och de kulturella banden mellan länderna i regionen. JWGC uppmuntrar nya nätverk, utbyte av bästa praxis och information om kulturellt samarbete. Utvecklingen av kulturlivet är gynnsam för den sociala och ekonomiska utvecklingen i Barentsregionen.

Den gemensamma arbetsgruppen för turism (JWGT) har som mål att utveckla turismen i Barentsregionen och främja ekologiskt, socialt och kulturellt hållbar turism. Det innebär att främja ett multilateralt samarbete och gemensamma projekt, nätverk och utbyte av information och bästa praxis. Särskilda prioriteringar är bland annat att främja företagande och anställning på turismområdet för att öka intäkterna från turism, främja utvecklingen och genomförandet av gränsöverskridande turistprojekt, förbättra förutsättningarna för turismutveckling genom att förbättra tillgängligheten, utveckla turism året runt och utveckla gränsöverskridande formaliteter, bevara de unika turistattraktionerna genom att främja utvecklingen av hållbar turism och anpassa sig efter de utmaningar som orsakas av klimatförändringarna.

Den gemensamma arbetsgruppen för ungdomar (JWGY) har som mål att öka barns och ungdomars deltagande i beslutsfattande, rörlighet och samarbete över gränserna, samarbete på området för utbildning, innovation och företagande, samarbete mellan personer genom utbyten av barn- och ungdomsgrupper. För att stärka ungdomssamarbetet i Barentsregionen och ge den unga generationen möjligheten att delta mer aktivt i den regionala utvecklingen i Barentsregionen inrättades Barents Regional Youth Council (BRYC) 2004. BRYC består av 14 medlemmar som representerar ungdomar från varje län, region, republik, okrug i Barentsregionen och ungdomar från urbefolkningarna. Barents Youth Co-operation Office (BYCO) inrättades i syfte att ge information till ungdomsgrupper, organisationer och nätverk om nationella och internationella ekonomiska resurser för projekt, möjliga partner och pågående ungdomsprojekt och -möten i Barentsregionen.

Barents regionråds arbetsgrupper:
Den regionala arbetsgruppen för miljö (RWGE) fungerar som nätverk för miljömyndigheter i Barentsregionen och garanterar att miljöfrågorna i regionen ständigt beaktas och prioriteras på nationell och internationell nivå. RWGE uppmuntrar lokal och regional kompetens att engagera sig i miljöarbetet på internationell nivå och att förbättra utbytet av information och kunskap mellan de olika regionerna genom projektgenomförande. De kommande åren fokuserar RWGE på två huvudområden – vattenkvalitet och biologisk mångfald i Barentsregionen. Arbetet för att förbättra miljösituationen i området kring industrikomplexet Pechenganikel hanteras också inom ramen för RWGE. Industrikomplexet Pechenganikel är ett stort hot mot havs- och landmiljöerna i de finska, norska och ryska gränsområdena.

Den regionala arbetsgruppen för transport och logistik (RWGTL) har under perioden 2003-2007 praktiskt taget ersatts av projektet Sustainable Transport in the Barents Region (STBR). Länsstyrelsen i Norrbotten har varit huvudpartner. STBR är ett gemensamt intresse för EU/ministeriet och den regionala nivån. Såsom har avtalats mellan de här nivåerna har STBR varit det verktyg som i hög grad har tagit hand om det praktiska transportsamarbetet i Barentsregionen. Partnerna har enats om att fortsätta det samarbete som har organiserats på samma sätt. Partnerna arbetar nu med projektet "Barents Freeway", som har framställt en gemensam regional transportplan för Barentsregionen.

Den regionala arbetsgruppen för investeringar och ekonomiskt samarbete (RWGIEC) har som mål att utveckla ett multilateralt samarbete och ett företagsklimat bland medlemsregionerna som är produktivt och progressivt för de små och medelstora företagen.

Urbefolkningar

Arbetsgruppen för urbefolkningar (WGIP) består av representanter för samer, nenetser och vepser. Det övergripande målet för urbefolkningarnas samarbete i Barentsregionen är att säkra urbefolkningarnas rättigheter, grunder för handel, samhälle, kultur och språk. Urbefolkningarnas samarbete ska bidra till vänskap och samarbete baserat på jämlikhet, samexistens och tolerans mellan folken i regionen. Mot bakgrund av nenetsernas, samernas och vepsernas ställning som urbefolkningar i norr ska samarbetet säkra stabila hälso- och levnadsvillkor, samt en kulturell kontinuitet i framtiden.

Arktiska strategier för de deltagande länderna

Det arktiska området har det senaste årtiondet blivit ett allt intressantare område och det har även ökat sin strategiska betydelse för alla deltagande länder och för Europeiska unionen. Enorma naturresurser och möjligheter att använda Nordostpassagen i framtiden kommer att skapa nya möjligheter för de globala marknaderna och industrierna i alla de deltagande länderna.

Finlands strategi för den arktiska regionen belyser regionens ökade betydelse och en ökad uppfattning om att hela Finland är ett arktiskt land. Finland besitter mångfacetterad arktisk expertis och det ligger i hög grad i Finlands intresse att vara involverat i regionens utveckling. Den nya strategin för den arktiska regionen är baserad på fyra politiska pelare, som särskilt består av följande: ett arktiskt land, arktisk expertis, hållbar utveckling och miljöhänsyn samt internationellt samarbete. De här fyra pelarna definierar Finlands roll i den arktiska regionen. Det är nödvändigt att Finland främjar tillväxt och åtgärder för att förbättra konkurrenskraften i regionen med hänsyn till dess miljö. Särskild fokus ligger på miljömålen, som också är de viktigaste elementen och reflektionerna i främjandet av ekonomisk aktivitet och samarbete. Att säkerställa en hållbar användning av naturresurser är en fråga som går som en röd tråd genom hela strategin. *Finlands arktiska strategi jämförd med målen för Kolarctic CBC framgår av tankekartan i figur x (separat bilaga x).*

Norges arktiska strategi kallas "Nordområdesstrategin" och är baserad på antagandet att Norges regering ser de snabbaste framtida utvecklingarna i norr och dess närmaste grannar. Den norska regeringens nordområdesstrategi består av tre huvudpelare, särskilt kunskap, aktivitet och närvaro. Strategin har som mål att utveckla Norge till ledare på kunskapsområdet i och omkring nordområdet. Kunskap betraktas som kärnan i hela politiken. Aktiviteten framför ambitionen att ta täten i nyckelområdena av ekonomisk aktivitet och vara expert på miljön och naturresurserna i norr. Det kräver ett nära samarbete mellan de nationella, regionala och lokala myndigheterna, samt företag och relevanta forskningssamfund. Närvaron är närmare knuten till den interna synligheten i territoriet och Norges havsområden. Norges arktiska strategi jämförd med målen för Kolarctic CBC framgår av tankekartan i figur x. *(bilaga x)*

Ryska federationen är innehavare av den största delen av den arktiska ytan och i praktiken 1/3 av dess landyta, 9 miljoner km2, tillhör de nordliga territorierna. Utvecklingsstrategin för Ryska federationens arktiska zon för perioden fram till 2020 undertecknades den 20 februari 2013 av Ryska federationens president Vladimir Putin. Ett antal uppgifter i strategin skulle kunna genomföras genom gränsöverskridande samarbete, särskilt socioekonomisk utveckling, utveckling av vetenskap och teknologier och internationellt samarbete i den arktiska zonen. Det internationella samarbetet omfattar bland annat bilateral och multilateral interaktion med de arktiska staterna med målet att stärka relationerna med dem och främja ekonomiskt, vetenskapligt, kulturellt och gränsöverskridande samarbete. I strategin identifieras nyckelprioriteringar, seder och metoder för att uppnå de strategiska målen för en hållbar utveckling av Rysslands arktiska region. Rysslands arktiska strategi jämförd med målen för Kolarctic CBC framgår av tankekartan i figur x.. *(bilaga x)*

Syftet med Sveriges arktiska strategi är att presentera förhållandet till den arktiska regionen, tillsammans med aktuella prioriteringar och framtidsutsikter. Det här är den första strategi som

Sveriges regering har antagit för den arktiska regionen som helhet. Ett internationellt perspektiv är ett nyckelelement i strategin. Den framhåller tre prioriterade områden – klimat och miljö, ekonomisk utveckling och den mänskliga dimensionen. Fokus på klimat och miljö understryker den arktiska regionens sårbarhet och att det är nödvändigt att sträva efter att förstå konsekvenserna. Det är viktigt att förutse men även att stärka kapaciteten för anpassning till och återhämtning från effekterna. Skydd av miljön och bevarande av den biologiska mångfalden i det arktiska territoriet kräver arbete. Den forsknings- och kunskapsbaserade utvecklingen i Sverige i samarbete med grannländerna kommer att förbättras i framtiden. Den ekonomiska utvecklingen kommer att gå snabbare de närmaste årtiondena i det arktiska territoriet. Sverige vill främja en utveckling som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. Det är viktigt att bevara Sveriges tillväxt och konkurrenskraft. Utveckling av fri handel och ett aktivt arbete för att motverka tekniska hinder mot handeln i den arktiska regionen är därför nödvändiga att fortsätta. Ansträngningar ska göras för att säkerställa att den förväntade användningen av naturresurser uppstår på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Infrastrukturen för verksamhetsutveckling måste utvecklas och stödjas, inklusive det gränsöverskridande samarbetet. Det är också viktigt att bevara regionens traditionella försörjning och livsstil. Sveriges arktiska strategi jämförd med målen för Kolarctic CBC framgår av tankekartan i figur x. *(bilaga x)*

Arktiska rådet[16] är ett mellanstatligt forum som hanterar många av de gemensamma hänsyn och utmaningar som möter de arktiska staterna Kanada, Danmark (inklusive Grönland och Färöarna), Finland, Island, Norge, Ryska federationen, Sverige och USA. Rådet är ett unikt forum för samarbete mellan nationella regeringar och urbefolkningar. Sex internationella organisationer som representerar många arktiska urbefolkningssamfund har status som permanenta deltagare i Arktiska rådet.

Miljöövervakning och -analyser är nyckelelement på Arktiska rådets dagordning. Rådets strategi uppmuntrar till en ständig dialog mellan forskare, politiska planerare, personer bosatta i den arktiska regionen och beslutsfattare på politisk nivå. Miljöövervakningen och -analyserna och klimatförändringarnas påverkan på de människor som bor i området är baserade på det forskningsarbete som utförs under Arktiska rådets paraply, vilket också tar hänsyn till urbefolkningarnas traditionella kunskaper. För att stärka Arktiska rådet har ett internationellt sekretariat inrättats i Tromsø i Norge.

Bilaterala samarbetsavtal mellan regionerna i Nordkalotten och Ryssland
Nästan alla deltagande regioner i programområdet i Norge, Sverige, Finland och Ryssland har en lång tradition av avtal om samarbete, vilka till och med har specificerats till olika områden.

Samarbetet mellan invånarna i Ryska federationen och Republiken Finland har genomförts i enlighet med Ryska federationens författning och lagstiftning samt regleringsakter för invånarna i Ryska federationen. Analysen av de mellanregionala förbindelserna mellan Ryska federationen och Republiken Finland visar att det mest dynamiska samarbetet med Republiken Finland har följande ryska beståndsdelar: Republiken Karelen, Republiken Komi, Republiken Mari-El, Vologdaregionen, Leningradregionen, Murmanskregionen, Nizjnij Novgorodregionen, Rostovregionen, Samararegionen, Tverregionen, Jaroslavlregionen, staden Moskva, staden Sankt Petersburg, Autonoma distriktet Chanty-Mansijsk och Autonoma distriktet Jamalo-Nentsien[17].

Avtal om gränsöverskridande samarbete mellan Ryska federationens regering och Republiken Finlands regering undertecknades den 25 juni 2012. Följaktligen undertecknades ett avtal mellan regeringen i republiken Komi i Ryska federationen och Lapplands regionråd i republiken Finland den 10 oktober 2006.

I Ryska federationen har samarbetsavtal även ingåtts mellan administrationen i det autonoma området Nenets i Ryska federationen och Rogaland fylke i kungariken Norge den 12 september 2009 och samarbetsavtal mellan regeringen i regionen Arkhangelsk i Ryska federationen, Troms

[16] http://www.arctic-council.org/index.php/en/
[17] Ryska federationens ministerium för regional utveckling, 2014

fylke och Finnmark fylke i kungariket Norge den 16 september 2010. Ett nytt samarbetsavtal mellan regeringen i regionen Arkhangelsk och Troms fylke undertecknades den 28 oktober 2013 och ett nytt samarbetsavtal mellan regeringen i regionen Arkhangelsk och Finnmark fylke undertecknades den 20 september 2013. Ett samförståndsavtal mellan regeringen i regionen Murmansk och Finnmark fylke i kungariket Norge undertecknades den 6 april 2011.

Grunden för avtalet för det mellanregionala samarbetet mellan Ryska federationen och kungariket Norge har ständigt förbättrats. Avtalet mellan regeringen i Ryska federationen och regeringen i kungariket Norge om förenkling av ömsesidiga resor för medborgare undertecknades den 2 november 2010 och avtalet mellan regeringen i Ryska federationen och regeringen i kungariket Norge om gränsövergången Borisoglebsk – Storskog undertecknades den 28 februari 2011. Fördraget mellan kungariket Norge och Ryska federationen om havsgränser och samarbete i Barents hav och Ishavet undertecknades den 15 november 2010.

Grannsamarbetet mellan Sverige och Ryssland fokuserar på nordvästra Ryssland, särskilt staden Sankt Petersburg, Leningradregionen och Kaliningradregionen. Viktiga regioner för det bilaterala samarbetet är Norrbotten och Västerbotten i Sverige, Murmansk, Arkhangelsk och Karelen i Ryssland. Mest finansiering har tilldelats miljösektorn (anläggningar för hantering av avloppsvatten, energieffektivitet, kärnsäkerhet och icke-spridning av kärnanläggningar), men även till utvecklingen av det civila samhället, den sociala sektorn och vårdsektorn, domstolssamarbetet och samarbetet mellan ickestatliga organisationer. De kommande åren kommer finansiering främst att vara tillgänglig för projekt inom miljö, kärnsäkerhet och icke-spridning av kärnanläggningar samt projekt som stöder utvecklingen av det civila samhället, bland annat i norra Kaukasus.

Det finns en solid avtalsgrund mellan följande länder:
avtalet om inrättande av ett vänortsförhållande mellan regionen Murmansk i Ryska federationen och Norrbottens län i Sverige från den 15 september 1988 och avtalet om inrättande av ett vänortsförhållande mellan regionen Murmansk i Ryska federationen och Uleåborgs län i Finland från den 12 november 1993.

Samarbetsavtal mellan flera städer har ingåtts i programområdet. Exempelvis finns avtalet om inrättande av ett vänortsförhållande mellan staden Murmansk (Sovjetunionen) och staden Troms (kungariket Norge) sedan den 10 juli 1972, och avtalet om inrättande av ett vänortsförhållande mellan staden Arkhangelsk (Ryska federationen) och staden Vardø (kungariket Norge) sedan den 23 februari 1989. Staden Arkhangelsk och Troms har ingått ett avtal om inrättande av ett vänortsförhållande den 7 juli 2011.

Samarbete med andra program och finansieringskällor
Samarbete med andra pågående och framtida internationella och nationella EU-finansierade eller nationellt finansierade program har ett högt värde för Kolarctic CBC-programmet. Ett nära samarbete innebär ett stöd genom att undvika överlappning och stöder aktiviteterna i varje program på ett effektivare sätt.

CBC-programmet för Karelen och CBC-programmet för Sydöstra Finland – Ryssland
Ett nära samarbete med ENI CBC-programmen för Karelen ENI och sydöstra Finland – Ryssland är nödvändigt under förberedelsen av programmen, samt under programmens genomförande, eftersom samma genomförandeförordning från kommissionen (CBC IR) gäller för alla ENI CBC-program. Därför finns MA för programmen Kolarctic CBC, ENI CBC för Karelen och SEFR CBC i regionförbund i Finland, vilket främjar synergieffekter i harmoniseringen av administrativa förfaranden.

CBC-programområdet för Karelen omfattar regionerna *Kainuu, Nordkarelen och Uleåborg i Finland och Republiken Karelen i Ryssland. Programmets nyckelmål är att... (ska fyllas i efter JPC:s beslut).*

Programområdet för sydöstra Finland – Ryssland i Finland omfattar *tre regioner: Sydkarelen, Kymenlaakso och Sydsavo. På den ryska sidan omfattar det aktuella området Sankt Petersburg*

och den omgivande Leningradregionen. Bland de angränsande regionerna finns Nyland, Päijänne-Tavastland, Nordsavo och Republiken Karelen. Programmets prioriteringar är... (ska fyllas i efter JPC:s beslut).

Interreg V A Nord omfattar områden i norra Sverige, Finland och Norge, däribland Sápmi. Programmet består av två delområden – det norra området och Sápmi. Det norra området omfattar Norrbottens län och kommunerna Skellefteå, Sorsele, Malå och Norsjö i Västerbottens län i Sverige, Lappland och norra Österbotten och centrala Österbotten i Finland och fylkena Finnmark, Troms och Nordland i Norge. Delområdet Sápmi omfattar samma område som det norra området, men omfattar även Västerbottens och Jämtlands län samt delar av Dalarna län (det område där den samebyn Idre finns). I Norge omfattar Sápmi Nordland och Nord- och Sörtröndelag samt delar av Hedmarks kommun. Sápmi är därmed integrerat i hela det norra programmet, men har även sina egna unika mål i vissa delar.

De aktiviteter som genomförs i det norra programmet ska vara koncentrerade till utvecklingen av forskning, teknisk utveckling och innovation, näringsliv och små och medelstora företag, miljöskydd, hållbar användning av naturresurser och kulturarv och rörlighet för arbetskraft. Aktiviteterna i Kolarctic CBC-programmet ska komplettera aktiviteterna i programmet Interreg V A North med den ryska dimensionen.

Programmet för Botnia-Atlantica[18]
Programmet ska stärka den öst-västliga dimensionen och komplettera den långsiktiga integreringen och samarbetet inom Botnia-Atlantica området för att stärka tillväxten och skapa mer hållbar utveckling. Programområdet omfattar regioner från Finland, Sverige och Norge (centrala Österbotten, Satakunta och Österbotten i Finland, Västerbottens och Västernorrlands län och kommunen Nordanstig i Sverige och Nordland fylke i Norge). Regionerna södra Österbotten i Finland och Gävleborg (utom Nordanstig) i Sverige deltar som angränsande områden i programmet.

EU:s strategi för Östersjöområdet (EUSBSR)[19]
EU:s strategi för Östersjöområdet är den första makroregionala strategin i Europa. Den har som mål att stärka samarbetet inom den här stora regionen för att möta flera utmaningar genom att arbeta tillsammans samt främja en mer balanserad utveckling i området. Strategin bidrar också till en större EU-politik och stärker integrationen inom området.

Strategin är uppdelad i tre mål, vilka representerar strategins tre nyckelutmaningar – att rädda havet, knyta samman regionen och öka välståndet. varje mål hör samman med en mängd olika politiska frågor och påverkar de andra målen.

De EU-medlemsstater som är involverade i EUSBSR är Sverige, Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Lettland, Litauen och Polen. Strategin välkomnar även ett samarbete med EU:s grannländer (Ryssland, Norge och Vitryssland).

Norra periferin och Arktis-programmet
Visionen för Norra periferin och Arktis-programmet (NPA) 2014-2020 är att generera levande, konkurrenskraftiga och hållbara samhällen genom att utnyttja innovation, utvidga kapaciteten för företagande och ta vara på de unika tillväxtinitiativen och möjligheterna i de norra och arktiska regionerna på ett resurseffektivt sätt.

NPA 2014-2020 främjar samarbete mellan medlemsstaterna Finland, Irland, Sverige och Förenade kungariket (Skottland och Nordirland) och icke-medlemsstaterna Färöarna, Island, Grönland och Norge. Därmed omfattar NPA-området den euro-arktiska zonen, delar av Atlantzonen och delar av Barentsregionen, och det gränsar till Kanada i väst och Ryssland i öst.

[18] http://www.botnia-atlantica.eu/default.asp?lid=1
[19] http://www.balticsea-region-strategy.eu/about

Det största NPA-programområdet har ett antal gemensamma kännetecken, t.ex. glest befolkat, låg tillgänglighet, låg ekonomisk mångfald, omfattande naturresurser och hög påverkan av klimatförändringarna. Det ökade intresset och den snabba utvecklingen i de arktiska regionerna har lett till ett mer uttryckligt erkännande av programmets arktiska dimension i den regionala utvecklingen.

Utvecklingsbehoven och potentialen hos NPA-området kommer att hanteras genom fyra prioriterande områden som bidrar till programmets vision: 1. att använda innovation för att bevara och utveckla konkurrenskraftiga samhällen, 2. att främja företagande för att realisera områdets potentiella konkurrensfördel, 3. att utveckla energisäkra samhällen genom att främja förnybar energi och energieffektivitet, 4. att skydda, främja och utveckla kultur- och naturarv. De glesbefolkade samhällena i NPA-området är fokuspunkt för alla prioriterande områden.

INTERREG EUROPA
Totalt 28 EU-medlemsstater, Norge och Schweiz deltar i genomförandet av programmet. Programmet har en budget på 359 miljoner euro från ERUF för perioden 2014-2020. Interreg Europa kommer att arbeta med följande fyra ämnen, som alla hör samman med **strukturfondsprogrammen i Finland och Sverige** som har utvecklats för att stärka den regionala utvecklingen:

1) forskning, teknisk utveckling och innovation, 2) konkurrenskraft hos små och medelstora företag, 3) ekonomi med låga koldioxidutsläpp, 4) miljö och resurseffektivitet.

Interreg Europa-programmet finansierar två åtgärder:

a) Interregionala samarbetsprojekt: partnerskap från olika länder i Europa samarbetar i tre till fem år för att utbyta erfarenheter i en viss politisk fråga. Varje region som är inblandad i samarbetsprojektet ska framställa en handlingsplan. Den preciserar vad som ska göras i regionen för att säkerställa att de lärdomar som har dragits av samarbetet omsätts i handling. Projekten rör konkurrenskraft och sysselsättning i EU:s medlemsstater. Det ska också övervaka vad som händer med handlingsplanen, för att se hur väl samarbetet har fungerat.

b) Plattformar för politiskt lärande: ett utrymme för kontinuerligt lärande där alla organisationer som arbetar med regional utvecklingspolitik i Europa kan hitta lösningar för att förbättra sitt sätt att förvalta och eventuellt genomföra sin offentliga politik inom ramen för de fyra ämnena ovan.

Nationella Europeisk regional utvecklingsfond (ERUF) och Europeiska socialfondens (ESF) program i Finland och Sverige som ingår i de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI) och utvecklas under målet "Investeringar för tillväxt och sysselsättning". Internationella aktiviteter kan också omfattas av dessa program.

I Finland är förvaltningsmyndigheten för programmet departementet för sysselsättning och ekonomi, medan rollen som mellanhand delas med regionerna. De viktigaste prioriteringarna i programmet (ERUF- och ESF-fonderna) är 1) att förbättra de små och medelstora företagens konkurrenskraft, 2) att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, 3) att främja hållbar sysselsättning av hög kvalitet och stödja rörligheten för arbetskraft, 4) att investera i utbildning, träning och yrkesutbildning för att få kunskaper och livslångt lärande, 5) att främja social integrering, bekämpa fattigdom och alla former av diskriminering.

Samarbete mellan angränsande områden mellan Finland och Ryssland 1992-2012
Mellan 1992 och 2012 hade Finland och Ryssland ett avtal om samarbetsaktiviteter i oblastet Murmansk, Republiken Karelen, Sankt Petersburg och oblastet Leningrad. Under de här åren anslog Finland 330 miljoner euro till samarbetsprojekt inom ramen för det här samarbetet mellan angränsande områden. Finlands utrikesdepartement ansvarade för den övergripande samordningen av finansieringen. De flesta av projekten administrerades av de finska departementen, men även projekt hos icke-statliga organisationer och små och medelstora företag fick ekonomiskt stöd. Enligt en neutral utvärdering har det här arbetet varit ovanligt framgångsrikt även ur ett internationellt perspektiv.

Länderna beslutade att avsluta denna form av samarbete med angränsande områden år 2012. Det året undertecknade Finland och Ryssland ett nytt avtal om gränsöverskridande samarbete, med målet att utveckla regionerna på båda sidorna av den finsk/ryska gränsen, vars finansiering man beslutade att hämta från ENPI CBC, och, från och med år 2014, ENI CBC[20].

Regionala utvecklingsprogram i Finland
Regionala utvecklingsprogram är baserade på lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfonderna i Finland (7/2014). De här programmen definieras i linje med de viktigaste målen för utvecklingen av varje region. I Lappland har ett nytt program, "Lapplandsavtalet" offentliggjorts i maj 2014. I avtalet finns de viktigaste riktlinjerna för utvecklingen de närmaste fyra åren. Lapplands smarta specialiseringsstrategi, "Lapplands arktiska specialiseringsprogram", en långsiktig utvecklingsstrategi fram till 2040, finns i bakgrunden för avtalet. Regionråd ansvarar för att framställa och genomföra de här programmen inom sina regioner.

2. BESKRIVNING AV PROGRAMOMRÅDET

2.1 Kärnregioner

Område och befolkning
Det område som omfattas av Kolarctic CBC-programmet utgörs av Lappland i Finland, Norrbotten i Sverige, Finnmark, Troms och Nordland i Norge och Murmansk oblast, Arkhangelsk oblast och Nenets autonoma distrikt i Ryssland. Gränserna mellan två EU-medlemsstater, Norge och Ryssland finns i den här regionen. Det gemensamma gränsområdet mellan Norge, Finland och Ryssland, som utgör Schengengränsregionen mot Ryssland är cirka 70 mil lång.

Programområdet täcker nästan två miljoner kvadratkilometer. Det är beläget i Europas nordligaste hörn och är ett bra exempel på en perifer region.

Gränserna mellan Finland, Sverige och Norge är inre Schengengränser. Det finns märkbara skillnader i levnadsstandarden mellan Nordkalotten och den ryska sidan av gränsen. Det finns även skillnader mellan kulturer, utveckling och befolkningstäthet.

Fyra huvudsakliga språk talas inom programområdet: finska, svenska, norska och ryska. Dessutom talas olika varianter av samiska samt nenetsernas språk i området. Mer än 70 procent av regionens invånare bor i den ryska delen av programområdet. Den största delen av programområdets invånare bor i kommuncentra. Det största befolkningscentret finns också i Ryssland – hela 92,7 procent av invånarna i Murmansk regionen bor i städer[21].

Programområdet kännetecknas av en minskande befolkningstrend på grund av nettoutflyttning och ett sjunkande födelsetal. De flesta av dem som flyttar från programområdet är invånare i arbetsför ålder. Det är främst unga och högutbildade personer som flyttar till tillväxtcentra för att söka arbete. Befolkningen i Nordnorge har dock varit i princip oförändrad och den har till och med ökat i vissa områden, främst på grund av invandring (tabell 1). Antalet barn under 15 år är högst i Nenets, där antalet äldre personer också är lägst (tabell 2). Inkomstnivån i programområdet ligger långt under nivån i de södra delarna av de här länderna. Nenets har den högsta medelinkomsten per capita inte bara i Barentsregionen, utan i Ryssland som helhet. Den snabba tillväxten i lönenivån förefaller avspegla regionens oljeproducerande industri[22].

[20] http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=48744&contentlan=1&culture=en-EN
[21] http://www.patchworkbarents.org
[22] http://www.patchworkbarents.org/node/123

Tabell 1. Landområde, befolkning			
Område	**Landområde**	**Befolkning (2014)**	**Befolkningsförändring 1990-2014 (%)**
- Lappland	98 984	182 844	-10,30
- Norrbotten	98 911	248 637	-5,70
EU-länderna, totalt	**197 895**	**431 481**	**-8,00**
- Finnmark	48 615	73 787	-0,50
- Troms	25 869	238 320	8,20
- Nordland	38 460	238 320	0,50
Nordnorge	**112 944**	**550 427**	**8,20**
Murmansk	144 900	771 058	-33,90
Arkhangelsk	587 400	1 148 760	-23,00
Nenets	176 700	43 025	-18,40
Komi	415 900	872 057	-28,70
Nordvästra Ryssland	**1 324 900**	**2 834 900**	**-26,00**
Hela området, totalt	**1 635 739**	**3 816 808**	**-14,00**
Källor: http://www.patchworkbarents.org/			

Tabell 2. Befolkning i programområdet efter ålder och kön 2011-2012						
	Åldersstruktur %				*Kön %*	
Område	**0-14 år**	**15-64 år**	**65 + år**	**Totalt**	**Män**	**Kvinnor**
- Lappland	15,4	64,1	20,3	182 844	50,1	49,8
- Norrbotten	14,9	62,9	22,0	248 637	50,8	49,1
EU-länderna, genomsnitt	**15,2**	**63,5**	**21,2**	**431 481**	**50,4**	**98,9**
- Finnmark	18,3	66,6	15,1	73 787	51,28	48,72
- Troms	18,1	66,4	15,4	238 320	50,25	49,75
- Nordland	17,6	64,4	17,8	238 320	50,25	49,75
Nordnorge	**16,9**	**64,9**	**16,1**	**550 427**	**50,6**	**49,4**
Murmansk	16,4	74,0	9,6	771 058	47,9	52,1
Arkhangelsk	16,3	71,2	12,5	1 159 500	46,7	53,3
Nenets	21,6	71,6	6,6	42 789	48,7	51,3
Komi						
Ryska områden	**18,1**	**72,3**	**9,6**	**1 973 347**	**47,8**	**52,2**
Totalt				**2 955 255**		
Källor: Statistik Finland, statistik Sverige, statistik Norge, Rosstat						

När arbetslöshetstalen jämförs från 2009 till 2013 är trenden nedåtgående. Arbetslösheten ökade dock kraftigt i finska Lappland, där den är allra högst, 12,1 % (tabell 3).

Tabell 3. Statistik om BNP, arbetslöshet och utbildningsnivå från programområdet							
Område	**BNP/per capita/euro**			**Arbetslöshetstal (% av arbetskraften)**			**Högre utbildning (%)**
	2000	**2007**	**2011**	**2009**	**2011**	**2013**	**2010**
- Lappland	14 818	28 129	30 360	11,6	10,2	12,1	22,8
- Norrbotten	18 611	36 357	47 591	9,5	8,1	9,3	26,9
EU-länderna, genomsnitt	16 715	32 243	38 976	10,6	9,2	10,7	24,9
- Finnmark	15 619	34 412	43 050	3,6	3,2	3,5	23,4
- Troms	16 581	35 049	42 439	2,6	2,2	2,3	27,0
- Nordland	16 342	36 268	41 599	2,8	2,8	2,9	21,8
Nordnorge, genomsnitt	16 181	35 243	42 363	3,0	2,7	2,9	24,1
Murmansk	1 566	6 804	8 338	7,6	8,8	7,2	20,4
Arkhangelsk	1 186	6 197	9 149	7,2	6,0	6,1	17,5
Nenets	-	68 247	100 139	9,5	8,7	7,1	15,8
Komi	1 499	7 468	12 289	11,8	8,5	7,1	17,3
Norra Ryssland, genomsnitt	1 417	22 179	32 479	9,0	8,0	6,9	17,8
Hela området, genomsnitt	11 437	29 888	37 939	7,5	6,6	6,8	22,2
Källor: http://www.patchworkbarents.org/							

Det finns stora klimatvariationer inom programområdet som beror på dess nordliga belägenhet, de stora havsområden som omger Barentsregionen (Norska havet, Norra ishavet, Vita havet och Bottenviken) och Skanderna, som ligger på gränsen mellan Norge och Sverige. Norska havet och södra halvan av Barents hav är isfria året runt. Medeltemperaturen i januari är mellan –10 och -20°C, med något högre temperaturer på den norska kusten. I juli ligger medeltemperaturen mellan +10 och +20°C, utom i de norra delarna av Norge, där klimatet är något kyligare. Närheten till havet ger regionen Murmansk ett mildare klimat. Det mildare klimatet är särskilt tydligt på den norska kusten, som värms upp av Golfströmmen.

Det mesta av programområdet ligger i den arktiska eller subarktiska klimatzonen. Hela området kännetecknas av utbredd obebodd vildmark och orörd natur. Det mesta av det tillhör ned nordliga barrträdszonen, med tundra i de norra delarna. Tecken på klimatförändringar och de globala föroreningarna syns tidigt i de arktiska områdena, vilket gör det till ett område som lämpar sig väl för klimatforskning. Området utgör en unik naturlig miljö i globala termer, som innehåller arter som sällan syns någon annan stans. Ändå hotas vissa aspekter av dess naturliga mångfald, och vissa utrotningshotade arter och populationer behöver särskilt skydd.

De största skogarna finns i Lappland och Norrbotten och i de södra delarna av regionen Murmansk och Arkhangelsk. Skogsutbredningen är långsam på grund av områdets nordliga belägenhet, vilket gör träden extra hårda och därmed ger mervärde till de produkter som är tillverkade av trä från norr.

De viktigaste fiskevattnen och gynnsamma fiskodlingsområden finns i Norska havet, Barents hav och Vita havet. Programområdets kustområden, särskilt kusterna mot Norska havet och Barents hav, har ett av världens rikaste fiskbestånd. Ett nära samarbete mellan Norge och Ryssland garanterar en rationell gemensam förvaltning av de här fiskeriresurserna. Vissa kustsamhällen är beroende av den lokala tillgången och lider nu av omfattande förluster av arbetstillfällen på grund av förändringar av fiskeindustrins struktur. Utöver havs- och fjordområdena är programområdet även känt för sina sjöar och floder.

Olika mineral- och malmfyndigheter finns i hela programområdet, eftersom det ligger på den fennoskandiska urbergsskölden, vilket är det viktigaste området i Europeiska unionen när det gäller naturresurser, och även en plats där Europas viktiga mineraler finns. Kolahalvön har några av Rysslands viktigaste mineral- och malmreserver. Bland annat har mer än 400 förekomster av mineralisering, malm eller kemiska fyndigheter hittills hittats. De naturresurser som kan exploateras i regionen Murmansk omfattar nästan alla tänkbara mineralrikedomar och mineraler. regionen Arkhangelsk har viktiga bauxit- och flourfyndigheter samt värdefulla diamantreserver. Norrbotten har fyndigheter av järnmalm av internationell betydelse och Lappland har mineralfyndigheter som inkluderar guld och nickel. Flera områden i Nordland, Troms och Finnmark har olika värdefulla mineralfyndigheter.

Det finns omfattande olje- och gasreserver till havs i Norska havet och Barents hav och reserver på land i Nentsienområdet. Arktis beräknas ha cirka en fjärdedel av världens oupptäckta petroleumresurser.

Det ökande behovet av material innebär en enorm utmaning för miljösäkerheten när man utvinner, transporterar och förvarar olja och gas. Samtidigt öppnar det här behovet upp stora möjligheter till ekonomisk tillväxt i hela programområdet, om lokala och regionala organisationer kan erhålla kontrakt och uppdrag i förhållande till framtida investeringar.
Naturen är också en resurs för samernas ekonomiska aktivitet för deras försörjning och som viktig resurs för turistverksamheten i programområdet. **Ekonomisk struktur**
Den ekonomiska strukturen varierar i området. Den övergripande trenden när det gäller BNP har varit positiv i alla delar av programområdet, särskilt det autonoma området Nenets. Den öst-västliga skiljelinjen är fortfarande tydlig när de nordiska länderna och regionerna fortsätter att åtnjuta mycket högre BNP-nivåer per capita än sina motsvarigheter i öst (inklusive nordvästra Ryssland). Norrbotten i Sverige och Nordland i Norge har nivåer på BNP per capita som är högre än genomsnittet i Europa.[23]

Ren natur och ett överflöd av naturresurser ger en unik, solid grund för företagssektorn i Lappland. De främsta drivkrafterna för regionens ekonomi är skogsindustrin, metallindustrin, gruvindustrin, skog och turism. Energisektorn kommer att spela en allt viktigare roll i ekonomin i framtiden. Den ekonomiska tillväxten i finska Lappland har varit mer positiv än tillväxten på nationell nivå, även om osäkerheten till följd av de globala finanskriserna och den fortsatt låga efterfrågan i exportindustrin har avspeglats i Lapplands ekonomiska utveckling.[24]

Produktionen av råmaterial och skogsindustrin är de främsta drivkrafterna för Norrbottens ekonomi, men små och medelstora företag tar på sig en allt viktigare roll. Befintliga företags villighet att investera har aldrig varit högre. Länet har näst högst produktivitet efter Stockholms län. Under åren 2007–2009 investerade industrin i genomsnitt 6 800 SEK per invånare i Sverige. De största industriinvesteringarna var i Norrbottens län. Norrbottens län har cirka 2 340 importföretag och cirka 890 exportföretag. [23]

Norge är fortfarande det viktigaste området i Europas nordligaste del när det gäller investeringsplaner och projekt. Energisektorn ligger ständigt högst på investeringslistan, inklusive energi till havs och på land, vindkraft och vattenkraft. Nordnorge är rikt på resurser och dess

[23] State of the Nordic Region 2013, 63-65
[24] Arctic Business Forum, Yearbook 2014, 41-196

placering erbjuder speciella fördelar, särskilt på områdena fiskeri och vattenkultur, utvinning av mineralresurser, energiproduktion och turism. [23]

Murmanskregionen är ett område med enorma investeringsplaner och visioner. Kolahalvön är beroende av två faktorer – regionens metallindustri utöver järn och återinförandet av Ryska federationens militära styrkor. Tack vare den globala processen för råmaterial har metallurgi klarat sig bra de senaste åren. Lönenivåerna för de personer som lever i regionen har ökat tydligt i såväl industrin som bland civila tjänstemän och soldater. Murmanskregionens framtida utveckling ligger i att skapa nya typer av ekonomiska aktiviteter, såsom gruvdrift och brytning av energiresurser och oljeraffinaderier – nya produkter av form x s: LPG, petroleumprodukter, bearbetning av krommalm, metallmalm i platinagruppen, skapande av ett modernt stort transport- och logistikcenter, konstruktionsraffinaderi och en anläggning för att omvandla naturgas till vätska. [23]

Arkhangelsk har ett överflöd av skogsindustri. Severodvinsk, som ligger nära staden Arkhangelsk, har skeppsvarv och en maskinteknikindustri. Skogsbruk och skogsindustri är de viktigaste faktorerna i Arkhangelskregionens ekonomi. Produktionsteknik och sågverk behöver investeringar. Regionen producerar 30 procent av Rysslands exporterade sågade material och cellulosaexport. Skeppsvarv är en viktig del av den regionala ekonomin på grund av hög kompetens och unika produktionstillgångar. [23]
Ekonomin i Nenets autonoma okrug som har stora mineralfyndigheter såsom olja, naturgas, gaskondensat, färgade metaller och ädelmetaller osv., domineras av olja och gas, som står för cirka 99 procent av all industriverksamhet i hela området. Utvinning av kommersiella mineraler står för den största investeringsvolymen i kapitalinvesteringarnas sektorsstruktur, vilket beror på den höga aktiviteten i de oljeproducerande företagen. Deras andel av investeringarna har legat mellan 87 och 96 procent de senaste åren.Fiske och fiskodling är viktiga näringsverksamheter i Nordnorge och regionerna Murmansk och Arkhangelsk. Flera stora och medelstora fiskeodlingsenheter i Nordnorge har tillgång till modern odlingsteknik. Fragmentering av fiskeindustrin och olagligt fiske i Barents hav kan allvarligt skada fiskeindustrin i området. För att säkerställa ett hållbart fiske och de lokala fiskesamhällenas existens måste Nordnorge och nordvästra Ryssland utveckla sitt samarbete på områdena övervakning, fiskodling, tillverkning och marknadsföring av produkter.

Rennäringen spelar en viktig roll, särskilt i Lappland, Finnmark och Norrbotten. Den är till stor del baserad på exploatering av naturliga betesmarker. Antalet renar kontrolleras så att det ligger i linje med vad naturen kan tåla men Nordkalotten lider ibland brist på lavar, vilka växer i överflöd i de ryska delarna av programområdet. Rennäringen är också viktig i Nenets Okrug och Lovozerodistriktet i regionen Murmansk.

Industrisektorn i Lappland, Norrbotten, Nordnorge och de ryska delarna av programområdet ligger främst i händerna på icke-lokala ägare, vilket betyder att vinst delvis flödar ut från området. Vidare har industrisektorn i området genomgått omfattande strukturella förändringar de senaste åren – arbetsmoment har automatiserats, antalet arbetstillfällen (gruvindustrin ej inräknad) har fallit och effektiviteten i energiförbrukningen har inte förbättrats för att minska miljöbelastningen.

Vattenkraft produceras i hela programområdet, utom regionen Arkhangelsk. Vattenkraft spelar en viktig roll i Nordnorge och i norra Sverige, där nästan all el genereras av vattenkraftverk. I kontrast till detta använder regionen Murmansk kärnkraft för att producera det mesta av sin energi och man exporterar kraft till Finland och Norge. Murmanskregionen har också 17 vattenkraftstationer och tre värmekraftverk. Vindkraft och bioenergi har växt och blivit ett alternativ de senaste åren. Det finns redan flera vindkraftsstationer på norska kusten, samt i Norrbotten och Lappland. Till följd av två projekt finansierade av Kolarctic ENPI CBC 2007-2013 främjades användningen av förnybara energikällor (vindkraft) och ersättning av dieselbränsle med en alternativ och mer miljövänlig energiresurs på lokal nivå, och dessutom etablerades pilotvindkraftverk på avlägsna platser i Nentsien Okrug.

Olje- och gasindustrin är en viktig faktor för programområdets ekonomi, särskilt för de norska fylkena i norr och för de ryska regioner som deltar i programmet. Den påverkar också de

industrier som framställer olika produkter som behövs i exploateringen och produktionen av petroleum. Samarbetet mellan Norge och Ryssland på det här området är viktigt och den här interaktionen är naturligtvis intressant för de deltagande länderna i programområdet..

Turism är en av de snabbast utvecklade företagsområdena i Nordkalotten och särskilt olika turismsektorer, såsom äventyrsresor, kultur-, natur, eko- och urbefolkningsturism, representerar verkliga möjligheter för lokalsamhällena. Exotiska och unika turismområden såsom Solovetskijöarna, det arktiska landskapet och Nordkap i Finnmark, Dundret, Riskgränsen och Björkliden i Norrbotten och skidanläggningarna Ylläs, Pallas och Levi i Lappland kännetecknar Kolarctic-programområdet.

De små och medelstora företag som verkar i Nordkalotten är i genomsnitt små företag eller mikroföretag med mindre än fem anställda och de ligger i stora befolkningscentra. De viktigaste industrigrenarna är trä- och metallprodukter, livsmedelshantering, turism, alla områden inom högteknologi, tjänster och handel. Områdets ekonomiska struktur gör att storskaliga investeringar ofta är beroende av utomstående investerare.

Vård- och utbildningssystemen är i huvudsak välutvecklade lokalt inom alla distrikt i området. Försämringen av offentliga tjänster, särskilt socialtjänster i de glesbefolkade områdena är dock en källa till ständig oro. En del gränsöverskridande samarbetsprojekt har etablerats. Telemedicinprojekt och sjukhussamarbete utvecklas i Nordkalotten. Inom räddningsberedskap och räddningstjänst finns ett samarbete i Kolarctic CBC-regionen, men den måste fungera bättre.

Privata tjänstesektorn i området ägs ofta av organisationer som finns i sina respektive länders huvudstäder. Banker fungerar väl över gränsen men försäkringsbolag är mer motvilliga att försäkra gränsöverskridande verksamhet.

Infrastruktur

Det finns flera väl trafikerade gränsövergångar inom Schengenområdet mellan Finland, Sverige och Norge, och vägförbindelserna är goda. Det finns en internationell gränsövergång mellan Norge och Ryssland vid Storskog/Borisoglebsk, och två mellan Lappland och Ryssland vid Raja-Jooseppi/Lotta och Kelloselkä/Salla. Gränsövergången vid Borisgleb utvecklas inom ramarna för Kolarctic ENPI CBC-programmet 2007-2013. Finska och ryska gränsmyndigheter har uttryckt sitt intresse för att utveckla sina nordligaste gränsövergångar i samarbete med de regionala vägadministrationerna för att utveckla transportkorridorer från öst till väst, vilket inte bara inkluderar gränsövergångarna, utan också de vägar och körfält som leder till dem. (karta över gränsövergångarna ska läggas till.)

Järnvägsförbindelserna mellan öst och väst är otillräckliga i hela programområdet, och det finns ingen järnväg alls i Troms och Finnmark. Järnvägen Tornio-Haparanda mellan Lappland och Norrbotten trafikeras bara av godståg. En järnvägslinje går från Sverige till Narvik i Norge. Det finns ingen direkt järnvägsförbindelse från Nordkalotten till Ryssland, men studier har genomförts för att förlänga järnvägen Murmansk–Nikel till Kirkenes. Mer än 80 procent av all transport i nordvästra Ryssland sker med järnväg. Finland och Ryssland använder samma spårbredd, vilket underlättar det konkreta samarbetet. Det beslutades att studien skulle uppdateras till genomförbarheten och kostnadseffektiviteten hos järnvägslinjen Salla-Alakurtti för att börja bygga en länk för att knyta samman de ryska och finska järnvägsnäten, och därmed också skapa en möjlighet att utveckla Barentsområdets transportkorridor.

Flygtrafikområdet är främst från norr till söder inom de enskilda länderna, en del horisontella flyg finns också inom regionen, men situationen förändras snabbt. Det mesta av den befintliga trafiken är passagerarflygtrafik från Nordkalotten till nordvästra Ryssland, även om små mängder varor också levereras från Finland, Norge och Sverige. Den största flaskhalsen i regionens trafiksystem är bristen på flygförbindelser mellan öst och väst. Det finns för närvarande bara ett flyg som trafikerar Tromsö-Murmansk- Arkhangelsk.

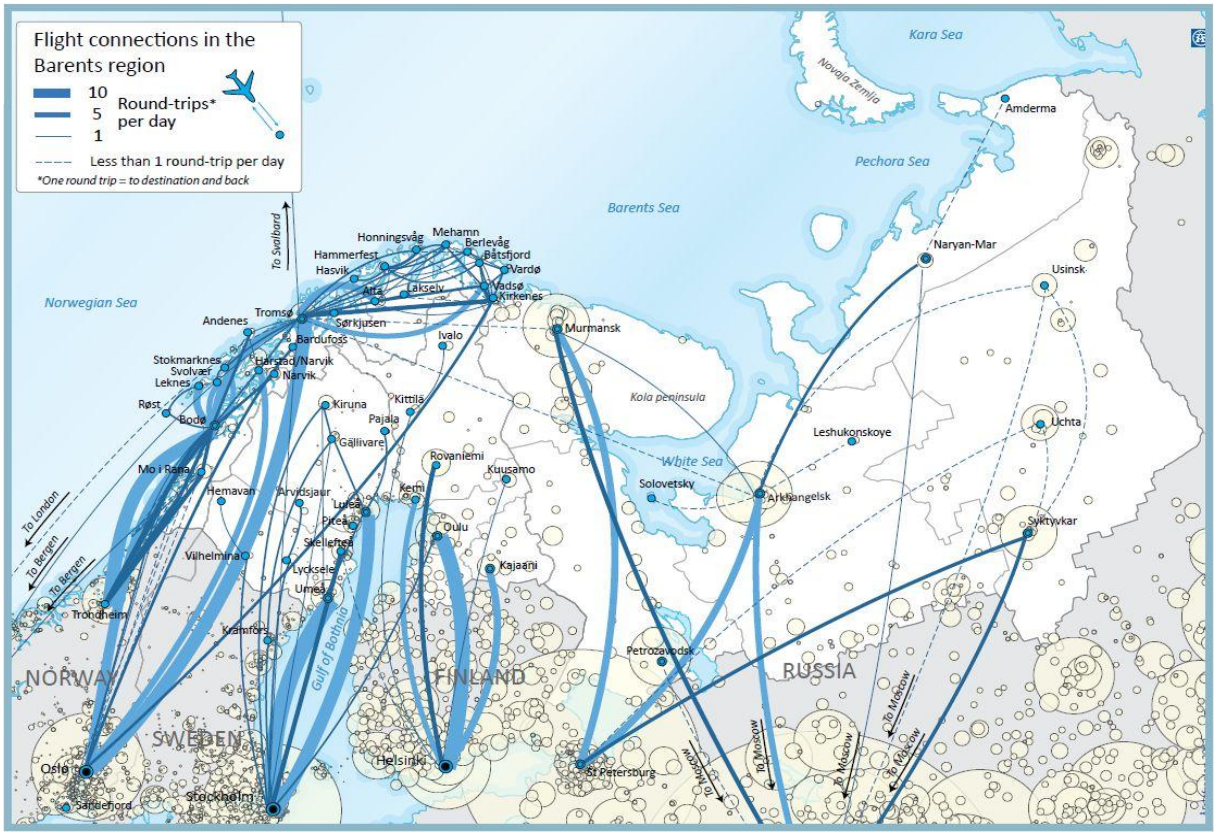

© Joint Barents Transport Plan

Det finns fartygsförbindelser från programområdet till andra delar av världen från hamnar i Bottenviken, norska kusten, Murmansk, Kandalaksja och Arkhangelsk. En stor del av Ryssland utrikeshandelsgods transporteras från Murmansk kommersiella hamn. Alla hamnar i Barentsregionen ska ta på sig en mer framträdande roll i framtiden när oljedepåerna i Barents hav och Karahavet är exploaterade.

NMC (den nordliga havskorridoren) är en av EU:s sjömotorvägar (MoS), som knyter samman kustområden och förbättrar den regionala utvecklingen i Nordsjöområdet och norra periferiområdet.

NEW (den nordliga öst–västliga korridoren) består av sektioner för landtransport och sjötransport som är knutna till en intermodal kedja genom järnvägs-/havsterminalen i Narvik. NEW-korridoren fokuserar på handeln mellan Centralasien och den nordamerikanska östkusten (NAEC) och ska därmed ge den här växande marknaden en hållbar transportlösning genom en funktion med en enda kontaktpunkt. Utvecklingen av Nordostpassagen ökar trafiken mellan Asien och programområdet. För närvarande hindrar informationsbrist om Nordostpassagens framtid och dess betydelse för programområdet utvecklingsplanerna.

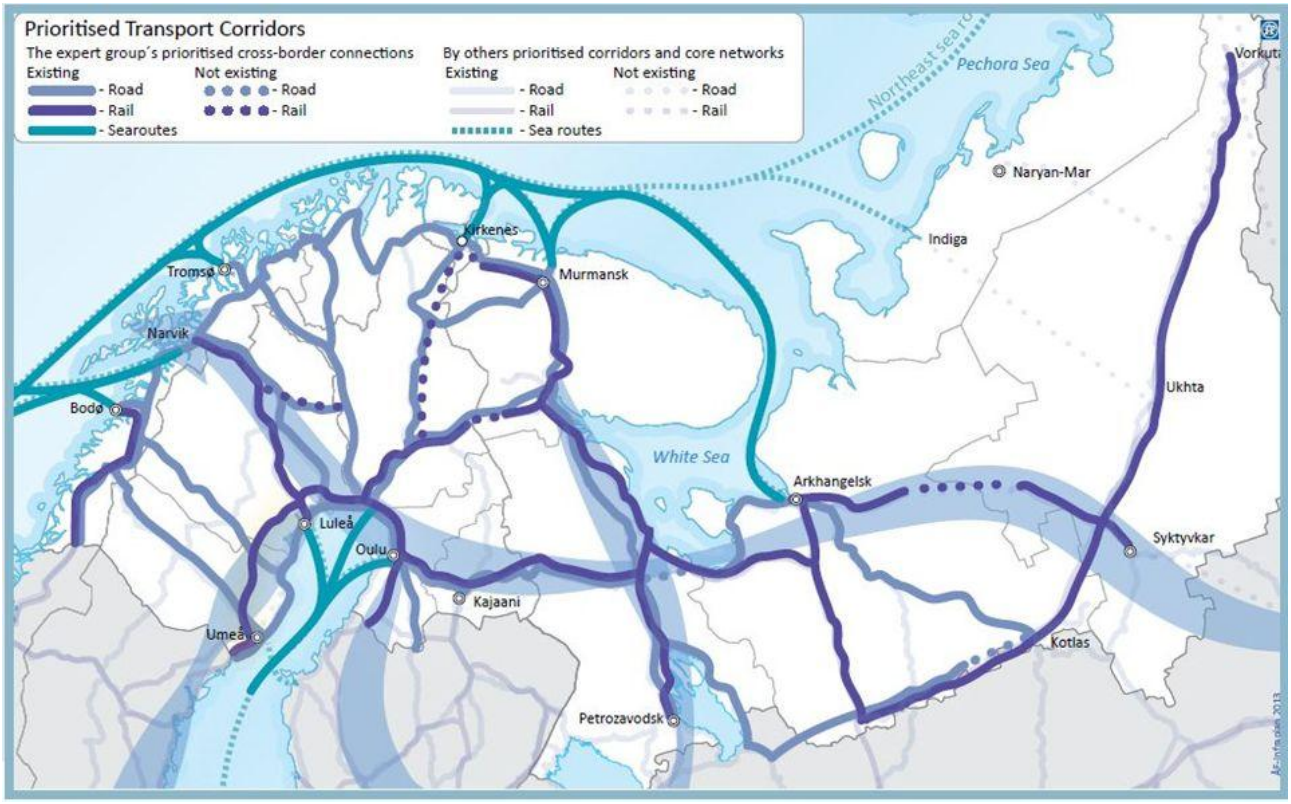

© Joint Barents Transport Plan

Globalt är den moderna telekommunikations- och informationsteknik utbredd i hela Nordkalotten (tabell 4). Målet är att ha tillräcklig bandbredd för att tillgodose företags behov av telekommunikation till platser utanför områdets större centra.

Tabell 4. Andel bredbandsabonnemang per invånare 2012-2013

Område	%
Nordland	73
Troms	73
Finnmark	63
Murmansk Oblast	15
Arkhangelsk Oblast (inkluderar även Nentsien)	14
Republiken Komi	15
Lappland	82
Norrbotten	97

Källor: http://www.patchworkbarents.org/, Lappland: https://www.viestintavirasto.fi/

Mobilnäten är ganska bra i regionen Murmansk och Arkhangelsk, det är bara de mest glesbefolkade områdena som ligger utanför sändarnas räckvidd. Internetanslutningen till Murmansk och Arkhangelsk är mycket bra – den omfattar samma områden som mobilnätet och kan användas med hjälp av en mobiltelefon. Situationen i det autonoma distriktet Nentsien är lite sämre – mobilnätet täcker endast Narjan-Mar och dess omgivningar, på andra ställen är signalen dålig. Samtalsavgifterna till utlandet med fast och mobil telefoni är fortfarande höga i de ryska delarna av programområdet.

TV- och radiobolag i Finland, Sverige och Norge producerar gemensamt program på samiska som kan ses varje vardag de här länderna. Gemensamma samiska tv-program för barn började hösten 2007, gemensamma samiska radioprogram har varit tillgängliga i åratal. Stationerna producerar gemensamma program samt egna program som de kan dela med varandra.

Utbildning och forskning
Den ökade tonvikten vid utbildning och forskning är avgörande för att uppnå en hållbar socioekonomisk utveckling i programområdet. Bildandet av ett kunskaps- och innovationsbaserat samhälle spelar en avgörande roll för att skapa och utveckla en konkurrenskraftig ekonomi i regionen och därmed göra utbildnings- och forskningscentra till en viktig drivkraft och en av de främsta bidragsgivarna till ett övergripande välbefinnande och framgång i Barentsregionen. Forskning och utbildning leder även till en mer kvalificerad utbildningsplattform och bidrar till den regionala utvecklingen.

År 2010 hade 22,2 procent av invånarna i programområdet högre utbildning. De högsta talen när det gäller högre utbildning fanns i Troms (27 %) och de lägsta fanns i Nentsien (15 %) (tabell 3).

Samarbetet i programområdet inom högre utbildning och forskning har en lång historia, som främst är baserad på bilaterala avtal mellan högre utbildningsinstitutioner och regionala eller nationella myndigheter. De högre utbildningsinstitutionerna i regionen är mycket skiftande när det gäller antalet studenter, akademiska program, ledningsstrukturer, ägande och operativa normer. De delar dock samma vision och utmaningar för internationaliseringen av läroplanerna och administrationen, genomförandet av Bolognaprocessen, perifer geografisk placering i norr och så vidare. Därför har nätverkskommunikation och gemensam utveckling fått en nyckelroll i den dagliga verksamheten.

Miljö och natur
Programområdet är ett av de mest tätbefolkade arktiska områdena i världen. Det inkluderar de sista nästan orörda vildmarksområdena i Europa, men det finns också kraftigt förorenade områden. Den naturliga miljön är extremt sårbar för skada på grund av föroreningar till följd av de hårda, bistra naturliga förhållandena och områdets långsamma naturliga återhämtningsprocesser. Det bör dock noteras att på grund av dess stora storlek, glesa befolkning och koncentrationen av industriverksamhet berör pressen till följd av människors handlingar relativt små områden i många fall. Det produceras dock luftutsläpp från industrierna i Barentsområdet, vars effekter syns i stora områden som avlagringar med lång räckvidd.

Den pågående och planerade utvecklingen av olje- och gasindustrin (på land och till havs) skapar särskilda utmaningar när det gäller nödberedskap för att skydda miljön i havs- och kustområdena i programområdet. Produktionen och frakten av LNG-gas från Hammerfest till europeiska marknader började i oktober 2007. Det här är den första industriella exploateringen av gas i Barents hav.

Gruvindustrin i Barentsregionen utvecklas just nu. Växande efterfrågan har ökat produktionstalen på många platser och ny teknik möjliggör kortsiktig verksamhet och utvinning av relativt små fyndigheter. Många företag blir mer uppmärksamma på miljöfrågor genom att introducera miljöledningssystem, eller till och med göra investeringar för att minska utsläppen i vatten. Samtidigt stängs andra gruvor och lämnar öppna sår i berggrunden där naturliga processer orsakar migration av farliga ämnen, vilket hotar känsliga ekosystem. Stängningen av gamla eller olönsamma gruvor är ett växande problem i Barentsregionen.

Den största pressen på naturen i Nordkalotten ligger på Bottenvikens kust, som också är hem för de största industrianläggningarna. Otillräckligt renat industriellt och kommunalt avloppsvatten som släpps ut i floderna på den ryska sidan av området ökar den kemiska kontamineringen och de bestående organiska föroreningarna i de arktiska vattnen. Europeiska Arktis är också förorenat av långväga transporter från området och utanför det. Försurningsproblemet minskar i insjöarna i den euro-arktiska Barentsregionen och det syns också tydliga tecken på återhämtning i regional skala. Programmet för övervakning och utvärdering av den arktiska miljön (AMAP) inom Arktiska rådet publicerar regelbundet miljöstudier, inklusive studier som faller inom programområdet. Överbetning av renar i Lappland och Finnmark orsakar omfattande nötning av vegetationen.

Många av de miljöproblem som uppstår i den ryska delen av Barentsområdet beror på de ekonomiska åtgärderna och strukturerna som följer av produktion som har utvecklats utan

tillräcklig hänsyn till miljöfrågor. Situationen har långsamt blivit bättre tack vare åtgärder på initiativ av myndigheter, miljöskyddsorganisationer och industriföretag. Dessa åtgärder har som mål att modernisera företag och minska mängden industriutsläpp som förorenar luften och kontaminerar vattnen i områdena. Relevanta ryska myndigheter arbetar tillsammans med internationella partner hårt för att lösa problemet med depåer för radioaktivt avfall. Otillräcklig rening av avloppsvatten och den resulterande dåliga kvaliteten på dricksvatten kräver ännu mer uppmärksamhet på den ryska sidan av Barents hav eftersom många sjukdomar beror på obehandlat dricksvatten. Vattenproblemen är allvarligast i specifika industriområden där befolkningstätheten är hög jämfört med resten av det ganska glesbefolkade området. Behovet av att utveckla infrastrukturen för vattenförsörjning är särskilt akut i de här områdena.

För att minska förlusten av biologisk mångfald måste man vara uppmärksam på att hantera orsakerna till denna förlust. Det är särskilt viktigt att en ekologisk användning av naturresurser säkras inom gruvdrift, jordbruk, skogsbruk och fiske. Den hotade, känsliga biologiska mångfalden måste skyddas och förnyas när det är möjligt. Särskild vikt läggs vid skyddet av de hotade, känsliga biotoperna och kulturlandskapen som finns på Internationella naturvårdsunionens (IUCN) röda lista över utrotningshotade arter. Den arktiska naturen med en rik arktisk biologisk mångfald är också viktig för den ekonomiska verksamhetens överlevnad och utveckling för den samiska kulturen och den är även viktig för turistbranschen.

De vattenområden som sträcker sig över gränsen är särskilt viktiga. De viktigaste floderna mellan Nordkalotten och Ryssland är Paatsjoki och Tuulomajoki, som ingick i Interreg- och Tacisprojekt under den föregående programperioden. Övervakning och förbättring av miljöns tillstånd särskilt i de här vattenområdena kräver ett gränsöverskridande samarbete. Effekterna av de industriutsläpp som produceras på Kolahalvön syns också i det här området.

Målet med hanteringen av klimatförändringarna är att stabilisera koncentrationerna av växthusgaser i atmosfären till en nivå som inte skapar onaturliga klimatvariationer. Det ska exempelvis uppnås genom att minska utsläppen av växthusgaser och främja förnybara energikällor. Regionalt är det viktigt att belysa anpassningsaktiviteter för klimatförändringarna. På grund av klimatförändringarna ökar risken för allvarliga översvämningar i hela Barentsområdet. Flodbäddar är traditionella boplatser i alla nordliga områden, och risken för översvämningsskador är därför mer uppenbar i framtiden.

2.2 Angränsande regioner

Fortsättning av det befintliga samarbetet med de regioner som gränsar till kärnprogramområdet, särskilt norra Österbotten, Västerbotten och Republiken Karelen ska säkerställas under programperioden 2014-2020. Eftersom många organisationer i programområdet även har ett aktivt samarbete med Republiken Komi, när det gäller till exempel utveckling av försörjning för urbefolkningar, introducerades Republiken Komi som en ny angränsande region i Kolarctic CBC-programmet 2014-2020. Republiken Kom ingår också i Barentsregionen och ger därmed ett naturligt mervärde till samarbetet med Kolarctic CBC-programområdet.

De angränsande regionerna i Kolarctic CBC-programmet är norra Österbotten i Finland, Västerbotten i Sverige och Republiken Karelen och Republiken Komi i Ryssland. Förmånstagare från de angränsande regionerna kan delta i programgenomförandet som jämlika partner. De angränsande regionernas placering i förhållande till kärnprogramregionen syns i avsnitt 2.4, "Karta över programområdet".

2.3 Större sociala, ekonomiska eller kulturella centra och regioner utanför programregionen

Staden Sankt Petersburg i Ryssland har valts ut som större ekonomiskt center, vilket är inkluderat i programmet. Enligt kontinuitetsprincipen har det ansetts viktigt att samarbetet med befintliga och nya partner från Sankt Petersburg kan fortsätta. När de har valts ut som regioner som har rätt att delta i programmet kan förmånstagare från Sankt Petersburg delta i programmets genomförande som jämlika partner.

När projektaktiviteternas substans rör genomförandet av de aktiviteter som har definierats för Barentssamarbetet eller stöder den euro-arktiska utvecklingen kan även partner utanför programregionen delta som jämlika partner.

Högst 20 procent av programfinansieringen får användas för att finansiera aktiviteter av huvudpartnerna och partner från de angränsande regionerna, det främsta sociala, ekonomiska och kulturella centret och utifrån de definierade regionerna, dvs. kärnregionen, de angränsande regionerna och de främsta ekonomiska centren.

2.4 Karta över programområdet

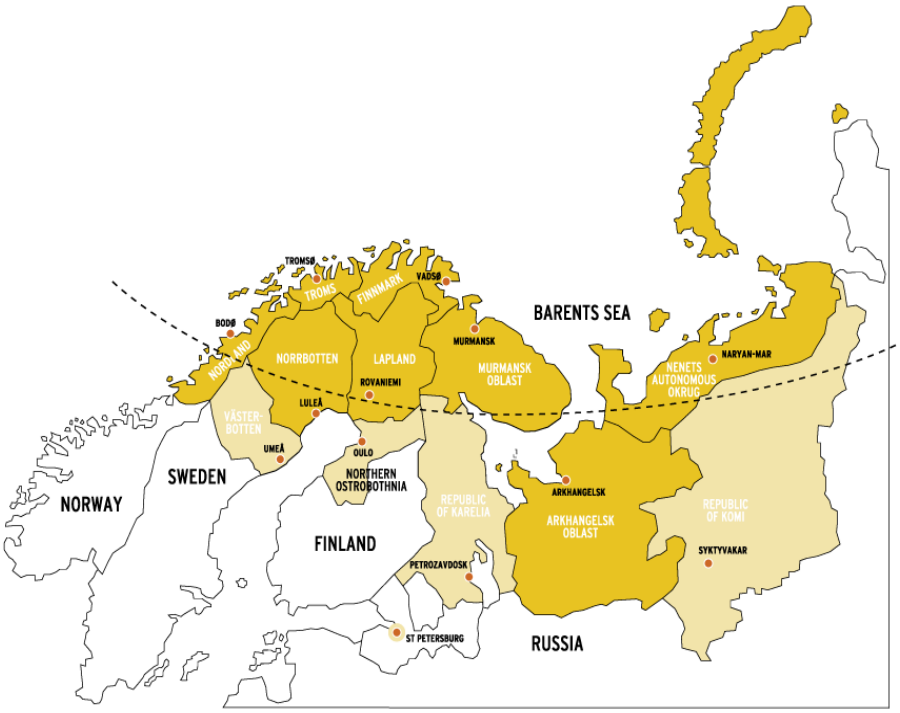

3. PROGRAMMETS STRATEGI

3.1 Beskrivning av programstrategin

Programstrategin svarar mot de identifierade regionala behoven i Kolarctic CBC-programområdet, och som ska genomföras av programmets strategiska mål. ”Programming document 2014-2020” beskriver tre strategiska ENI CBC-mål för CBC-aktiviteter. Varje program måste bidra till minst ett av följande strategiska mål:

A. Att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i regioner på båda sidorna av gemensamma gränser

B. Att hantera gemensamma utmaningar inom miljö, hälsa, trygghet och säkerhet

C. Att främja bättre villkor och modaliteter för att underlätta rörlighet för personer, varor och kapital.

CBC-programmen med ryskt deltagande ska genomföras inom följande riktlinjer för åtgärder som föreskrivs i konceptet för Ryska federationens gränsöverskridande samarbete. Dessa riktlinjer är

(a) gränsöverskridande handel, (b) samarbete inom investeringsprojekt, (c) samarbete inom transport, logistik och kommunikation, (d) samarbete inom hållbar exploatering av naturresurser och miljöskydd, (e) samarbete inom brottsbekämpande verksamhet, (f) samarbete inom reglering av invandring och arbetsmarknaden, (g) samarbete inom forskning och vetenskap och kontakter mellan personer.

Kolarctic CBC-programmet 2014-2020 bidrar till de ovan nämnda strategiska målen, riktlinjerna för åtgärder och till de identifierade regionala behoven genom att finansiera åtgärder inom två (2) prioriterande områden. De prioriterande områdena representerar omvandlingen av utvalda tematiska mål (TO) till programmets verklighet, specifikationen och förfiningen av de ämnen som tas upp av utvalda tematiska mål för att passa det gemensamma området. Programmets prioriteringar definieras med hjälp av en logisk ramstrategi. De prioriterande områdena är följande:

1. En livskraftig arktisk ekonomi, natur och miljö (TO 1, TO 6)

2. Rörlighet för personer, varor och kunskaper (TO 1, TO 6, TO 7, TO 10)

Genomförandet av strategin ska ske med hänsyn till principerna i EU:s förordningar när det gäller partnerskap, jämlikhet, hållbar utveckling samt informationssamhället. Gemensam fokus för alla åtgärder som vidtas med stöd av Kolarctic CBC-programmet är ett samarbete över gränserna.

3.2 Motivering för den valda strategin

Tematiska mål, den logiska ramstrategin och SWOT-analysen

Programområdets behov diskuteras genom fyra tematiska mål:

5. Utveckling av näringslivet och små och medelstora företag (strategiskt mål A, TO 1)

6. Miljöskydd, minskning av och anpassning till klimatförändringarna (strategiskt mål B, TO 6)

7. Förbättrad tillgänglighet till regionerna, utveckling av hållbara och klimatsäkra transport- och kommunikationsnät och -system (strategiskt mål C, TO 7)

8. Främjande av gränsförvaltning och gränssäkerhet, rörlighet och migrationshantering (strategiskt mål C, TO 10)

Främjande av lokala gränsöverskridande åtgärder mellan personer och stöd för utveckling, forskning, teknisk utveckling och innovation anses vara horisontella modaliteter som när det är relevant kan tillämpas för att uppfylla de tematiska målen. De här horisontella modaliteterna kan inkludera åtgärder som förbättrar samarbetet mellan lokala och regionala myndigheter, offentliga och privata partnerskap, icke-statliga organisationer och andra grupper i det civila samhället, universitet, forskningsinstitutioner och skolor, handelskammare osv.

En logisk ramstrategi (LFA) och SWOT-analys (bilaga x) används som analys- och hanteringsverktyg för att identifiera programområdets behov och för ett strukturerat tänkande kring mål och metoder. LFA-processen sammanställer i LF-matrisen (bilaga x) de metoder med vilka programmets mål ska uppnås.

LFA består, med början nerifrån, av att ställa frågor om vilka nyckelaktiviteter som ska utföras för att uppnå de förväntade resultaten, vilka de förväntade resultaten är och vilket specifikt mål/syfte som åtgärden är tänkt att uppnå för att bidra till de övergripande målen/långsiktiga resultaten. Syftet med LFA är att ange de huvudaktiviteter som behövs i programområdet i det tematiska målets särskilda område samt vilka förändringar som förväntas i de definierade områdena. Därför definieras programindikatorer med hjälp av LFA.

SWOT-analysen identifierar de styrkor, svagheter, möjligheter och hot som finns i programområdet (bilaga x). Den grundläggande princip som ligger bakom analysen är att identifiera de frågor som är gemensamma för området. Frågor som bara rör delar av området utelämnades om de inte var särskilt viktiga.

Huvudmålet med användningen av resultaten från SWOT-analysen är att utnyttja de frågor som identifierades som möjligheter med styrkor som stöd. Målet är att eliminera de svagheter som identifierades genom programaktiviteter och avlägsna eller avskärma de identifierade hoten.

De identifierade frågor som aktualiserades i SWOT-analysen har utvärderats där det varit lämpligt inom programmet. Utvärderingen har förutsett huruvida programmet kan påverka de här frågorna eller ej.

Vision
Programmets vision beskriver den önskvärda positiva situationen i programområdet efter programmets genomförande. Visionen för Kolarctic CBC 2014-2020 har utvecklats baserat på den logiska ramen. Visionen utvecklades genom en kombination av de övergripande målen för varje tematiskt mål. Det övergripande målet är det bredare mål som programmet ska bidra till. Sammanfattningsvis är det övergripande målet att främja en livskraftig ekonomi och en attraktiv region, där invånare och besökare njuter av den arktiska naturen och där naturresurserna används på ett hållbart sätt.

Den gemensamma visionen för Kolarctic CBC-programmet är följande:

Kolarctic CBC-programområdet är ett blomstrande, miljövänligt område med en livskraftig ekonomi, rörlighet för personer, idéer och teknologier och där samarbete mellan personer är ett grundläggande värde.

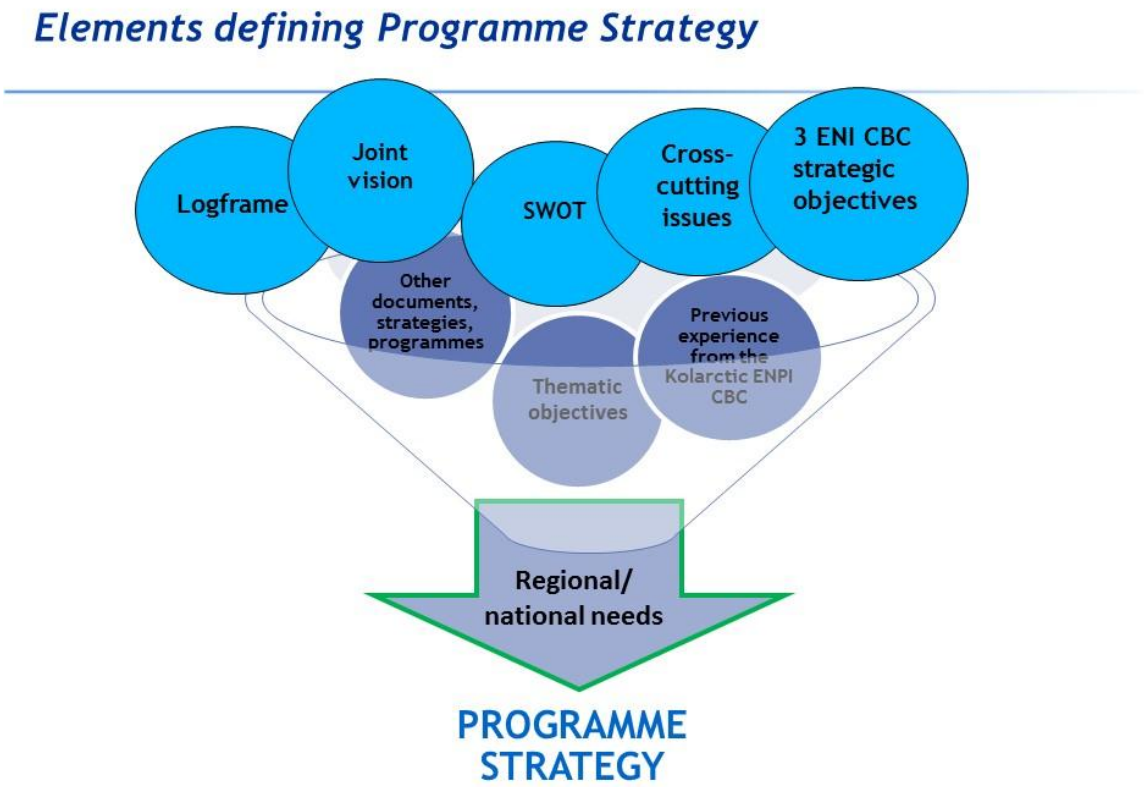

Programmets prioriterande områden

1. En livskraftig arktisk ekonomi, natur och miljö (TO 1, TO 6)

En viktig faktor i Nordkalottens och nordvästra Rysslands framtida utveckling är ett livskraftigt och attraktivt område när det gäller ekonomin och den arktiska naturen. Såsom definieras i SWOT-analysen (bilaga x) är Kolarctic CBC-programmet rikt på arktiska naturresurser och förnybara energikällor. Särskilda nordliga omständigheter för klimatet i området ger unika möjligheter för utveckling av specialiserade produkter och tjänster, såsom snö som ”lyxprodukt” och testmiljöer i kallt klimat. Stora orörda vildmarksområden och oförstörd natur stöder programområdets attraktivitet.

En förutsättning för utvecklingen av programområdets livskraft inom flera sektorer är att den befintliga arktiska kunskapen främjas och utnyttjas, och att det finns ett samarbete mellan företagssektorn och miljömyndigheter samt icke-statliga organisationer NGO) som strävar efter gemensamma intressen och genomförande av aktiviteter för en hållbar utveckling i området.

Utöver projekt som enbart hör samman med utveckling av näringslivet och små och medelstora företag (TO 1) eller projekt som enbart hör samman med miljöskydd, minskning av och anpassning till klimatförändringarna (TO 6) har det här prioriterade området utvecklats för att även stödja och underlätta gemensamma utvecklingsaktiviteter mellan företagssektorn och miljösektorn.

Målet med prioriterat område 1 är att förbättra den livskraftiga ekonomin och en god livskvalitet genom att göra regionen mer attraktiv, samt genom att bevara den biologiska mångfalden och användningen av naturresurser på ett hållbart sätt.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas med hjälp av Kolarctic CBC-programmet 2014-2020:

Affärsinriktat gränsöverskridande samarbete inom forskning, samt inom träning och utbildning av experter och andra relevanta intressenter på områdena kompetenser och industrier, vilka är nödvändiga och relevanta för utvecklingen av programregionen, till exempel följande:

- hållbar användning av naturresurser
- arktiska förhållanden, tester i kallt klimat
- miljövänlig turism, turistsäkerhet
- kreativa industrier
- förnybar energi
- cleantech
- avfallshantering
- råmaterial (trä, mineraler, arktiska bär och växter osv.)
- mineralundersökningar
- fiskeri
- jordbruk
- skogsbruk
- miljömässig livskraft
- olja och gas
- traditionell/modern försörjning av urbefolkningar i programregionen
- forskning och innovationer i tillväxtindustrier eller -branscher, som verkar passa för ett gränsöverskridande samarbete

Sektorsöverskridande innovationer i gränsöverskridande företag

- utveckling av gemensamma innovativa arbetsmetoder, teknologier eller lösningar, exempelvis mellan den privata och offentliga sektorn, mellan företagssektorn och miljöorganisationer, mellan kreativa industrier och IKT-utvecklare osv.

- främjande av proaktiv utveckling och realisering av gemensamma produktfamiljer av hög kvalitet inom turistindustrin, exempelvis turism och välfärdsindustrin, turism och energi osv.
- hållbar turistindustri – uppbyggnad av turistanläggningar på ett hållbart sätt (energieffektivitet)
- hållbar mineralindustri – bästa miljöpraxis inom metallgruvindustrin
- hållbart skogs- och jordbruk – bästa miljöpraxis inom nordliga klimatomständigheter och ett klimat i förändring
- stöd för den arktiska havsindustrin genom att säkerställa utvecklingen av specialfartyg och riggar som är anpassade för att arbeta på en nordlig breddgrad, driftsexpertis, teknologi och kvalitet, färdigheter för sjömän
- sektorsöverskridande innovationer inom renare produktionsaktiviteter

Stöd för ungt företagande och små och medelstora företag

- gemensamma gränsöverskridande aktiviteter av unga företagare och små och medelstora företag som startar sin verksamhet eller vill utveckla sin gränsöverskridande affärskompetens genom gemensam utbildning eller träning
- utveckling av samarbets- och klusterkapaciteten hos små och medelstora företag för att stärka deras konkurrenskraft i gränsöverskridande verksamhet

Stöd för gränsöverskridande affärsutveckling, inklusive offentlig-privata partnerskap

- kompetensutveckling i små och medelstora företag inom gränsöverskridande samarbete och verksamhet i Kolarctic-programregionen/Barentsregionen
- utveckling av informationstjänster för gränsöverskridande affärsverksamhet
- språkutbildning för gränsöverskridande affärssyften
- utveckling av turistprodukter av hög kvalitet som är specialiserade på de arktiska styrkorna
- stärkt konkurrenskraft genom expanderade marknader
- stärkt konkurrenskraft genom expanderade marknader
- avlägsnade hinder för gränsöverskridande handel
- stöd för företagande inom kreativa industrier, inklusive gränsöverskridande kulturproduktion
- studier av relevant nationell lagstiftning och befintlig praxis fungerar som vägledning för små och medelstora företag som vill utvidga sin verksamhet utomlands

Stöd för företag som förbättrar urbefolkningars kulturer och/eller traditionella levebröd

- stöd till urbefolkningars företagande, till exempel Indigee, ett multilateralt entreprenörskapsprojekt som involverar ungdomar i urbefolkningar i den euro-arktiska Barentsregionen (BEAR).
- utveckling av hållbara natur-/turismprodukter baserade på naturupplevelser och regionala traditionella kunskaper

Stöd för företagande inom kreativa industrier

- projekt för att främja kuvöser och företagare inom bostäder – utbyte av kunskaper, nätverk och erfarenheter
- utveckling av kulturell turism

Gemensamma aktiviteter för att ge information och/eller utbildning i miljöfrågor

- utveckling av nätverk mellan miljöledning, icke-statliga miljöorganisationer och naturvetenskapliga institutioner, involvering av lokalbefolkningar i aktiviteter för att öka miljömedvetenheten
- förbättrad spridning av information om exempelvis anpassning till klimatförändringar, skogsbruk och biologisk mångfald och miljöstatus i Barentsregionen
- samarbete med kulturaktörer: sprida/främja konstnärliga uttryck för den arktiska naturen och miljön

Gemensam utbildning och forskning till stöd för en hållbar utveckling och miljöaktiviteter

- miljöövervakning
- återställning av miljön
- miljöforskning och genomförande av vetenskapliga resultat, inklusive frågor som rör klimatförändringar, havsforskning, färskvattensforskning osv.
- dokumentation och skydd av urbefolkningars användning av land och områden

Gemensamma aktiviteter till stöd för miljöinnovationer, teknologier och tjänster på områdena, exempelvis

- energieffektivitet
- förnybar energi
- hantering av avfall och avloppsvatten
- rening och förbättring av kvaliteten på dricksvatten
- främjande av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp
- ekologiskt effektiv utveckling av industrier
- miljömässigt hållbar utveckling av industrier, skogs- och jordbruk
- bioekonomi
- användning av ren teknik på områdena energieffektivitet, energibesparingar, vatten- och avfallshantering

Gemensamma kapacitetsuppbyggande aktiviteter på området förebyggande av och reaktion på ekologiska katastrofer

- utveckling av särskilda träningsprogram för professionella räddningsteam på området förebyggande av och reaktion på kemiska olyckor, med hänsyn till gränsöverskridande samarbete
- riskhantering och nödberedskap för naturkatastrofer
- riskhantering och nödberedskap för katastrofer orsakade av människor
- förebyggande av katastrofer orsakade av människor, inklusive gemensam utbildning, utbyte av bästa praxis, ökning av allmänhetens medvetenhet

Gemensam forskning och kapacitetsuppbyggande aktivitet gentemot gemensamma miljöintressen

- samarbete inom miljömässigt hållbar planering av användningen av mark och vatten över gränsområdena
- samarbete i utbyte av bästa praxis inom miljöledning
- skapande av en gemensam databas om stora köttätare i rennäringsområdet

Gemensamma aktiviteter för en hållbar hantering av arktiska naturresurser

- rehabilitering av arktiska vatten kontaminerade av radioaktivt avfall
- aktiviteter för skydd, återställning och hantering av vatten i de internationella och nationella flodbäddarna, harmonisering av vattenkvalitet, kvalitetsstandarder för vattenmiljön och övervakningsprogram för vattenekologi

Gemensamma aktiviteter för natur-/miljöskydd

- skydd av miljön från negativ påverkan av stängda gruvor
- utveckling av ekologiskt hållbara metoder för efterbearbetning av stängda gruvor
- sanering och återställning av övergivna industri- och militärområden
- bevarande av den naturliga biologiska mångfalden
- skydd av sårbara områden
- nätverk av arktiska bevarande-, skydds- och återställningsområden

Exempel på möjliga projekt med samarbete mellan människor:

- projekt som ökar den kulturella förståelsen och integrationen i arbetslivet
- projekt som stöder unga och/eller sårbara personer som kommer in i arbetslivet
- projekt som stöder utvecklingen av företag i samband med traditionell försörjning och hantverk och alternativa inkomstkällor för ursprungsbefolkningar

- främjande av språk och traditionell kunskapsutbildning för urbefolkningar för att stärka deras kompetens och bevara och utveckla deras traditionella försörjning och skapa nya inkomstkällor
- projekt som ökar dragningskraften hos regionen genom att underlätta samarbetet mellan lokala företag i kreativa industrier, t.ex. radio, museer, utställningshallar, bibliotek osv. och lokala kreativa innovatörer för att bygga upp en stark gemensam mediebild av programregionen
- aktiviteter som stöder regionens dragningskraft för ungdomar
- aktiviteter som förbättrar respekten för urbefolkningarnas kulturer och deras livsmiljö
- miljöutbildning genom humaniora och kultur
- miljöutbildning genom nätverk inom forskning och bästa praxis inom konservation, skydd och återställning
-

Exempel på möjliga projekt med stöd för utbildning, forskning, teknisk utveckling och innovation:

- projekt som knyter samman turism med naturen och miljöutbildning
- gemensamma forsknings- och utvecklingsprojekt mellan den offentliga och den privata sektorn, exempelvis på området för att skapa nya lösningar eller teknologier som förbättrar den ekonomiska utvecklingen i programregionen
- samarbete mellan utbildnings- och forskningsinstitutioner inom relevanta industrisektorer, exempelvis hållbar turism, användning av energieffektivitet i turistanläggningar, samarbete på områdena utbildning och forskning inom turism för att uppnå gemensamma kriterier inom kvalitet, säkerhet och hållbarhet, teknik för ett kallt klimat
- hållbarhetsutveckling och tekniska innovationer inom mineralindustrin, innovativ utbildningsstrategi inom gruvutbildning, exempelvis simulationer
- främjande av utbildning och forskning som verktyg för regional och ekonomisk utveckling
- kapacitetsuppbyggnad inom entreprenörskap, ledning och produktion för att främja professionalism, know-how och kompetens inom Barentsregionen
- utveckling av samarbete inom räddningstjänster och kompetensutveckling bland personal, vilket sänker hindren för ett gränsöverskridande räddningstjänstsamarbete
- miljöutbildning med hjälp av sociala medier och medieinnovationer
- att göra den arktiska kulturen och det arktiska kulturarvet mer synliga genom IKT-lösningar

2. Rörlighet för personer, varor och kunskaper (TO 1, TO 6, TO 7, TO 10)

Rörlighet för personer, varor och kunskaper är förutsättningar för den övergripande utvecklingen av olika sektorer i programområdet, exempelvis näringsliv, forskning, innovationer och teknisk utveckling, samt miljömedvetenhet. Trygghet och säkerhet i vardagen på lokal nivå i gränsregionerna kräver också ett flödande samarbete och nätverk mellan kommuner, myndigheter, utbildningsinstitutioner, icke-statliga organisationer och lokalinvånare. Den arktiska miljön och dess särskilda omständigheter skapar en efterfrågan på välutvecklade räddningstjänster och nödberedskap med tillräcklig kapacitet för att verka i en internationell miljö över gränserna när så behövs.

För att underlätta samarbetet mellan sektorer inom programområdet, särskilt förbindelserna mellan öst och väst och de gränsöverskridande logistikkorridorerna kräver investeringar och utvecklingsverksamhet. Trafik- och godsflödena till och från Kolarctic-programregionerna, med anslutning till exempelvis gruvindustri och turistverksamhet, har ökat markant de senaste åren.

Förbättrad tillgänglighet för programområdet, samt utnyttjande av den specialiserade arktiska expertisen över gränserna kräver goda trafik- och IKT-förbindelser. Flödande transport- och kommunikationssystem är också nödvändiga för små och medelstora företag och affärssektorn, samt för leverantörer av offentliga och privata tjänster i glesbefolkade områden.

Målet med det prioriterade området 2 är att underlätta gemensamma aktiviteter som förbättrar en flödande, väl fungerande, effektiv och säker trafik och logistik, samt rörlighet för personer, varor och kunskaper/expertis över gränserna inom programområdet. Förbättringen av tillgängligheten ska ske på ett hållbart sätt och med hänsyn till programområdets ömtåliga arktiska natur. Förenligheten mellan ovan nämnda mål och det miljövänliga tänkandet kan säkerställas genom stöd för projekt över olika sektorer, till exempel mellan företagssektorn, miljöskydd, transport- och kommunikationssystem samt utveckling av gränskorsningskorridorer och gemensamma nätverk mellan myndigheter.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas med hjälp av Kolarctic CBC-programmet 2014-2020:

Innovationer, gemensamma forsknings- och utvecklingsaktiviteter på lång sikt och relevanta transport-/logistiklösningar i programregionen

- kartläggning av den framtida utvecklingen av flödet av varor och råmaterial
- utveckling av miljömässigt hållbara transportlösningar och logistik
- förbättrad trafiksäkerhet (exempelvis genom att skapa gemensamma data om trafikolyckor, forskning och förebyggande av kollisioner med vilda djur, tunga fordon på programområdets vägar, säkerhet för snöskotrar)
- samarbete mellan transport/logistik och andra relevanta sektorer, exempelvis turistnäring, miljö, gruvindustri osv.

Förbättring av körfält/-vägar till gränsövergångarna

- gemensamma utvecklingsaktiviteter för att förbättra tillgängligheten till och från regionen (förbindelser mellan öst och väst)
- eliminering av flaskhalsar inom transport och gränsövergångar

Underlättad rörlighet över gränserna i programområdet

- tillgänglighet när det gäller turistnäring, små och medelstora företag
- transport av naturresurser, varor
- förbättrad tillgänglighet till Norra ishavet

Stöd för utvecklingen av IKT-infrastruktur, vilket förbättrar införandet av fjärrtjänster i randområden eller glesbefolkade områden i relevanta områden, exempelvis följande:

- e-hälsa
- e-förvaltning
- e-lärande
- e-integration
- virtuella kulturtjänster
- e-marknadsföring

Publicering och spridning av arktiska kunskaper

- användning av innovativa tekniska lösningar, sociala medier, virtuella tjänster
- skapande av nya sätt att producera och sprida arktiska kunskaper

Gränsövergångarnas funktioner

- underlättande av nödvändig utrustning för veterinära och fytosanitära kontrollpunkter vid de relevanta gränsövergångarna
- användning av modern teknik och innovationer med hjälp av IKT
- projekt, förbättrat samarbete och nätverk med gränsmyndigheterna med professionella internationella räddningsteam/-myndigheter
- rekonstruktion av relevanta gränsövergångar och körfält som leder fram till dem

Samarbete och utbyte av bästa praxis mellan gränsmyndigheter (gränsvakter, tullar och andra myndigheter och relevanta intressenter)

- gemensamma kompetens- och kapacitetsuppbyggande projekt
- förbättring av gränsmyndigheternas kundservicekunskaper
- språkutbildning för myndigheter

- gemensam utbildning och träning för gränsmyndigheter (exempelvis när det gäller den rättsliga ramen för att korsa gränser, beredskap för ändrade visumregler osv.)
- projekt som förbättrar utbytet och spridningen av information om tullregler mellan myndigheter och till allmänheten (exempelvis turister, gränsöverskridande näringslivsaktörer, företag inom gränsöverskridande transport och logistik osv.)
- etablering av ett gemensamt nätverk mellan relevanta myndigheter (gränsmyndigheter, tullar, söknings- och räddningsmyndigheter), icke-statliga organisationer (exempelvis frivilliga räddningstjänster), företag och utbildningsinstitutioner för att förbättra och utveckla säkerheten och nödberedskapen inom gränsöverskridande turism

Exempel på möjliga projekt med samarbete mellan människor:

- användning av de kreativa industrierna, konstnärerna och deras gemenskaper för att hitta nya sätt att använda gränsöverskridande kommunikationsteknik
- utveckling av webbtjänster, t.ex. sociala medier, vilket möjliggör samarbete mellan medborgare, särskilt ungdomar, i programregionen
- projekt som förbättrar utbytet och spridningen av relevant information, exempelvis om tullregler, till en bredare publik, såsom turister, ungdoms- och idrottsorganisationer, kulturella nätverk, forskningsinstitutioner och andra relevanta intressenter med ett aktivt gränsöverskridande samarbete inom programregionen
- projekt som förbättrar tryggheten och säkerheten i vardagen på lokal nivå i gränsregionerna genom att förbättra samarbetet mellan kommuner, myndigheter, utbildningsinstitutioner, icke-statliga organisationer och lokalinvånare

Exempel på möjliga projekt med stöd för utbildning, forskning, teknisk utveckling och innovation:

- gemensam forskning och gemensamma studier av de framtida utvecklingsbehoven när det gäller tillgänglighet till och från programregionen
- gemensamma utvecklingsprojekt för miljömässigt hållbara transportlösningar och logistik
- att skapa gemensam forskningsinformation om element som påverkar trafiksäkerheten inom programområdet och hitta innovativa lösningar på de identifierade riskfaktorerna
- projekt som utvecklar gemensam utbildning och träning för myndigheter och andra relevanta intressenter (t.ex. språkutbildning, nödberedskap osv.)
- projekt som möjliggör användning av moderna tekniska lösningar vid gränsövergångarna

3.3 En beskrivning av objektivt mätbara indikatorer

För att övervaka programmets resultat och rapportera programmets framsteg mot de definierade målen har de objektivt mätbara indikatorer som avspeglar programbehoven definierats på följande sätt:

- **outputindikatorer** för varje tematiskt mål, inklusive det kvantifierade målvärdet, som förväntas bidra till resultaten,
- **resultatindikatorer** med ett basvärde och ett målvärde som motsvarar de förväntade resultaten för varje prioritet.

Outputindikatorerna mäter de direkta produkterna av de projekt som genomförs inom programmet och fångar in vad programmet förväntas leverera. De påverkas bara av programmet och är i princip inte känsliga för yttre påverkan. Det finns två typer av outputindikatorer: **gemensamma outputindikatorer** och **programspecifika outputindikatorer** som omfattar de aspekter som inte täcks av de gemensamma indikatorerna.

1) Gemensamma outputindikatorer

Som reaktion på de förstärkta ansvarskraven från EU och för att tillåta att outputindikatorer samlas över programmen för övervakning och utvärdering måste en gemensam ram skapas för

att rapportera programmets framsteg mot de definierade målen. En lista över gemensamma outputindikatorer för användning av ENI CBC-programmen [25], med hänsyn till EU-standardindikatorer för yttre hjälp har kommunicerats till alla ENI CBC-program för att de ska kunna välja dem som passar bäst för deras program. Den här ramen av gemensamma indikatorer kommer att bana väg för bättre kommunikation av prestationer på både program- och instrumentnivå.[26] Åtgärder som avspeglas i gemensamma indikatorer är inte viktigare än andra åtgärder som avspeglas av programspecifika indikatorer. De gemensamma outputindikatorerna förutsätter underförstått att alla åtgärder som vidtas av programmen har en specifik gränsöverskridande mervärdeskaraktär eller -dimension, även om det inte är den uttryckliga ordalydelsen och/eller definitionen av en viss individuell indikator.

2) Programspecifika outputindikatorer

Eftersom listan över gemensamma outputindikatorer täcker en del, men inte alla, åtgärder har programmet identifierat sina programspecifika indikatorer som avspeglar programmets specifika åtgärder.

Definierade **resultatindikatorer** mäter prioriteringarnas bredare påverkan på samhället och motsvarar programmets förväntade resultat. De sträcker sig bortom de direkta mottagarna av stödet och täcker en bredare samhällsgrupp. Definierade resultatindikatorer påverkas i viss mån av programmets output, men generellt påverkas de även av andra yttre faktorer som ligger utanför programmets aktiviteter. Det finns ett orsakssamband mellan output- och resultatindikatorn, vilket innebär att förändringar i outputindikatorn har en effekt på dess motsvarande resultatindikator.

Övervaknings- och utvärderingsplanen för Kolarctic CBC-programmet 2014–2020 ger en detaljerad definition för programmets output- och resultatindikatorer inklusive en motivering till deras val, kontrollkälla, baser och mål samt beräkningsformler.

Bilaga x (LogFrame ska revideras och bifogas.)
Bilaga x (Övervaknings- och utvärderingsplan, inklusive gemensamma ENI CBC-indikatorer och programspecifika indikatorer ska utvecklas.)

3.4 Beskrivning av sätt att göra de tvärgående frågorna till ett genomgående inslag när det är relevant

Miljömässig hållbarhet ska avspeglas i alla skeden i Kolarctic CBC-programmet och finansierade projekt, med början från utvärderingen av projektapplikationerna och fortsättning under processen för val av ansökningar, samt i projektets genomförandefas.

Varje projekt måste utvärderas baserat på kriterier som säkerställer miljömässig hållbarhet genom programmet. Miljömässig hållbarhet rör alla aspekter på gränsöverskridande samarbetsaktiviteter – ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt samarbete. Programmets och projektets påverkan på miljö, klimat och människors välbefinnande ska vara positiv. Projekt med en direkt negativ miljöpåverkan ska inte finansieras under Kolarctic CBC-programmet.

I juli 2009 antog Europeiska kommissionen 2009 års översyn av EU:s strategi för hållbar utveckling (EU SDS)[27]. Enligt EU SDS ska Kolarctic CBC-programmet främja kampen mot klimatförändringarna och främjande av en ekonomi med låga koldioxidutsläpp genom att finansiera projekt som hör samman med miljöskydd, mildrande av och anpassning till klimatförändringarna. Miljömässig hållbarhet ska även stödjas genom att projekt underlättas i samband med utvecklingen av hållbara klimatsäkra transport- och kommunikationssystem.

[25] En lista över gemensamma outputindikatorer för ENI CBC-program, EEAS (utkast)
[26] ENI CBC Programming Document, punkt 6.5
[27] http://ec.europa.eu/environment/eussd/

Jämställdhet mellan män och kvinnor är en grundläggande mänsklig rättighet och män och kvinnor måste ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter på olika områden i samhället. Under hela genomförandet av Kolarctic CBC-programmet ska jämställdheten mellan män och kvinnor säkerställas med början från processen med valet av projektansökningar och genom alla nivåer i projektets genomförande. Jämställdheten mellan män och kvinnor ska främjas genom genomförande av projekt som stärker kvinnors ställning och ökar företagandet bland dem, och därmed underlättar kvinnors integrering i den lokala och regionala utvecklingen och den ekonomiska tillväxten i programområdet. Stor vikt ska även läggas vid aktiviteter som rör det gränsöverskridande samarbetet mellan ungdomar och kvinnor i programområdet. Projekt med en direkt negativ påverkan på jämställdheten mellan män och kvinnor ska inte finansieras under Kolarctic CBC-programmet.